

ANBEFALINGER TIL FOREBYGGELSE, OPSPORING OG BEHANDLING AF VOLD MOD BØRN OG UNGE

Arbejdsgruppen om vold mod børns endelige
afrapportering

D. 27. juni 2025

Udarbejdet af Social- og Boligministeriet for arbejdsgruppen om vold mod børn

Indhold

1. Indledning	3
1.1. Baggrund for arbejdsgruppen om vold mod børn.....	3
Arbejdsgruppens formål	4
Økonomi	4
Afholdelse af møder i arbejdsgruppen	4
Arbejdsgruppens deltagere	5
1.2 Læsevejledning	5
1.3 Sammenfatning af arbejdsgruppens anbefalinger	5
2. Vidensgrundlag.....	7
2.1 Afgrænsning og forståelse af vold mod børn.....	7
2.2. Omfang af vold mod børn	8
2.3 Lovgrundlag	9
Internationale forpligtelser	9
Forældreansvarsloven.....	9
Barnets lov.....	9
Straffeloven	11
2.4 Det strategiske netværk om vold og seksuelle overgreb mod børn – Et fælles udfordringsbillede	11
2.5 Undersøgelser iværksat af arbejdsgruppen om vold mod børn	12
Videnskortlægning om vold mod børn.....	13
Børnerådets børne- og ungepanel	13
3. Arbejdsgruppens anbefalinger	15
3.1 Arbejdsgruppens overordnede anbefaling til området.....	15
3.2 Arbejdsgruppens pejlemærker til det videre arbejde med børn udsat for vold.....	16
Pejlemærke 1: Bekæmpelse af vold mod børn kræver øget tværsektorielt samarbejde.....	17
Pejlemærke 2: Risikofaktorer bør spille en central rolle i både det forebyggende arbejde og i opsporingen af vold mod børn	18
Pejlemærke 3: Barnets skal være i fokus igennem hele forløbet, og der skal sikres kontinuitet og stabilitet for barnet igennem hele forløbet	18
Pejlemærke 4: Psykisk vold skal have et særligt fokus, så vi lykkedes bedre med at opspore og behandle børn, der udsættes for psykisk vold .	19
3.3 Anbefalinger om forebyggelse af vold mod børn	19
Anbefaling 1: Materiale om vold til frivillige	20
Anbefaling 2: Nem adgang til anonym rådgivning for personer i risiko for at udøve vold.....	21
Anbefaling 3: Nem adgang til anonym rådgivning for børn, der vokser op i hjem med vold, og pårørende	22
Anbefaling 4: Børn skal kende deres rettigheder (Uge 12 mod vold)	23
3.4 Anbefalinger om opsporing af vold mod børn.....	25
Anbefaling 5: Et fælles ansvar i befolkningen til bekæmpelse af vold mod børn.....	26

Anbefaling 6: Øget tværsektorielt samarbejde i opsporingen af børn udsat for vold.....	28
Anbefaling 7: Vidensdeling på tværs af myndigheder	29
3.5 anbefalinger om behandling af børn udsat for vold	30
Anbefaling 8: Udbredelse af behandlingstilbud til yngre børn	30
Anbefaling 9: Retningslinjer til øget tryghed og kontinuitet i barnets forløb..	31
Anbefaling 10: Systematisk overblik over indsatser til børn udsat for vold...	33

1. Indledning

"Det føles, som om det aldrig får en ende. Mit sind har fortæret oplevelserne, men min krop husker dem stadig. Intet barn burde være nødt til at forholde sig til de rædsler, jeg gik igennem.¹"

Sådan skriver Kayla Natasja Booth om det at være vokset op i et hjem med vold og misbrug. Og budskabet skinner lysende klart igennem; ingen børn bør opleve en opvækst præget af vold.

I Danmark blev revselsesretten for forældre afskaffet i 1997, og det blev dermed forbudt for forældre fysisk at straffe deres børn. Selvom det er mere end 25 år siden, at revselsesretten blev afskaffet, viser undersøgelser, at der stadig findes børn og unge, som bliver udsat for vold i hjemmet.

Når børn bliver udsat for vold, – uanset om den er fysisk eller psykisk - kan det have konsekvenser for deres trivsel, helbred og mentale sundhed både i barndommen og langt ind i deres voksenliv. Vold i barndommen har dermed store individuelle konsekvenser.

På et samfundsmæssigt plan er omkostningerne ved vold ligeledes store. En undersøgelse viser, at vold i 2015 overordnet set kostede samfundet 2,3 mia. kr., når der medregnes både direkte og indirekte omkostninger. Eksempler på direkte omkostninger kan være omkostninger til sundhedsvæsenet, retsvæsenet, krisecentre mv. Indirekte omkostninger kan eksempelvis være tabt produktionsevne eller fald i livskvalitet hos den voldsudsatte².

Der findes ikke enkle eller simple forklaringer på, hvorfor vold bliver en del af en families samliv, og derfor vil det også være nødvendigt med indsatser på flere niveauer og på tværs af sektorer.

På den baggrund har social- og boligministeren, med udgangspunkt i aftalen om udmøntningen af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet (SSA) for 2024-2027, nedsat en arbejdsgruppe om vold mod børn, som skal komme med anbefalinger til, hvordan vold mod børn bedst muligt forebygges, opspores og behandles.

Arbejdsgruppen har fået til opgave at pege på anbefalinger, der kan realiseres inden for den økonomiske ramme, der er afsat på baggrund af aftalen om SSA for 2024-2027, til iværksættelsen af midlertidige indsatser på området (se afsnit 1.1). Der er i tillæg hertil udarbejdet et følgeskriv til denne afrapportering (bilag 1), hvori arbejdsgruppen peger på anbefalinger, som ikke er realiserbare inden for arbejdsgruppens økonomiske mandat, men som kan inspirere til øvrige fremadrettede tiltag på området.

Denne rapport indeholder arbejdsgruppen om vold mod børns endelige anbefalinger til forebyggelse, opsporing og behandling af vold mod børn og udgør således arbejdsgruppens endelige afrapportering. Social- og Boligministeriet har betjent arbejdsgruppen, og har skrevet for på afrapporteringen på baggrund af arbejdsgruppens tilkendegivelser og synspunkter.

1.1. Baggrund for arbejdsgruppen om vold mod børn

Det blev besluttet med *aftalen om udmøntningen af reserven på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2024-2027* at nedsætte

¹ Booth, K. N. (2024). Unboxing. I *Kh Børnene - Unge fortæller gennem ord og kunst, hvordan de har oplevet en barndom med vold* (s. 142-161). Ordskælv Forlag.

² Rambøll Management Consulting & Det Kriminalpræventive Råd. (2019). *Samfundsøkonomiske omkostninger ved vold*.

arbejdsgruppen om vold mod børn. Aftalen blev indgået mellem Socialdemokratiet, Venstre, Moderaterne, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Alternativet, Radikale Venstre, Danmarks Demokraterne, Dansk Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti.

Arbejdsgruppens formål

Arbejdsgruppen har haft til formål at komme med input til anbefalinger på området for vold mod børn og unge, som herefter er udarbejdet af Social- og Boligministeriet.

Det har været hensigten med arbejdsgruppen, at den skulle pege på løsninger fremfor at identificere udfordringer. Derfor har arbejdsgruppens drøftelser taget afsæt i udfordringsbilledet, som er udarbejdet af det strategiske netværk om vold og seksuelle overgreb mod børn, som Social- og Boligstyrelsen har taget initiativ til at etablere (se afsnit 2.4).

Arbejdsgruppen har haft et særligt fokus på forebyggelse, opsporing og behandling af børn og unge udsat for vold.

Økonomi

Der er afsat 2,0 mio. kr. i 2025 og 4,0 mio. kr. i hhv. 2026 og 2027³ til udmøntning af tidsbegrænsede initiativer på baggrund af anbefalingerne. Hertil er der afsat 0,5 mio. kr. i hhv. 2024 og 2025 til iværksættelse af relevante undersøgelser om vold mod børn og unge.

Afholdelse af møder i arbejdsgruppen

Der har været afholdt i alt 5 møder i arbejdsgruppen om vold mod børn.

Der blev afholdt et opstartsmøde d. 28. august 2024, hvor den faste arbejdsgruppe deltog. Her blev brugen af undersøgelsesmidlerne drøftet.

Der blev afholdt temamøde om forebyggelse d. 21. januar 2025, hvor mulige anbefalinger til forebyggelse af vold mod børn blev drøftet. Her deltog både den faste kreds og ad hoc-deltagere med særlig viden om forebyggelse af vold mod børn.

Temamødet om opsporing blev afholdt d. 5. marts 2025, hvor mulige anbefalinger til opsporing af vold mod børn blev drøftet. Her deltog både den faste kreds og ad hoc-deltagere med særlig viden om opsporing af børn udsat for vold.

Der blev afholdt temamøde om forebyggelse d. 28. april 2025, hvor mulige anbefalinger til behandling af vold mod børn blev drøftet. Her deltog både den faste kreds og ad hoc-deltagere med særlig viden om behandling af børn udsat for vold.

Der blev afholdt et afsluttende møde d. 4. juni 2025.

På baggrund af møderne er der blevet udarbejdet skriftligt materiale, som sideløbende er blevet sendt i høring hos deltagerne i arbejdsgruppen.

Der blev desuden afholdt et stormøde d. 22. november 2024, hvor der var inviteret organisationer og aktører, som ikke sidder med i arbejdsgruppen om vold mod børn. Her fik deltagerne mulighed for at komme med input til arbejdsgruppens arbejde med de tre temaspør om forebyggelse, opsporing og behandling af vold mod børn. De inputs, der blev givet på stormødet, er blevet præsenteret på de tre temamøder i arbejdsgruppen.

³ 2024-pl

Arbejdsgruppens deltagere

Arbejdsgruppen blev nedsat blandt udvalgte centrale aktører på området, herunder både fra civilsamfundet og myndigheder, og har været forankret i Social- og Boligministeriet. Arbejdsgruppen består af en fast deltagerkreds og af ad-hoc deltagere med særlig viden inden for temaerne forebyggelse, opsporing og/eller behandling af vold mod børn.

Arbejdsgruppens faste deltagerkreds har bestået af repræsentanter fra Børnehusene, Børnerådet, Børns Vilkår, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Justitsministeriet, Kommunernes Landsforening, Lev uden Vold, Barndom uden Vold, Red Barnet, Social- og Boligministeriet, Social- og Boligstyrelsen og VIVE.

På mødet om forebyggelse deltog repræsentanter fra Joannahuset, Børne- og Undervisningsministeriet, BUPL, De Anbragtes Vilkår, LOOK, Danske Regioner og Dansk Socialrådgiverforening.

På mødet om opsporing deltog repræsentanter fra Børne- og Kulturchefsforeningen, Socialpædagogernes landsforbund, Dansk Idrætsforbund, BUPL, De Anbragtes Vilkår, Joannahuset, Danske Regioner og Dansk Socialrådgiverforening.

På mødet om opsporing deltog repræsentanter fra Danske Regioner, Børne- og Kulturchefsforeningen, Retsmedicinsk Institut (Københavns Universitet) og Dansk Socialrådgiverforening.

1.2 Læsevejledning

Afrapporteringen indeholder tre kapitler.

Kapitel 1 indeholder indledning og baggrund om arbejdsgruppen om vold mod børn. Dertil findes der i kapitel 1 en sammenfatning af arbejdsgruppens anbefalinger.

Kapitel 2 omhandler denne afrapporterings vidensgrundlag, herunder en afgrænsning af voldsbegrebet, et afsnit om omfang af vold mod børn, lovgrundlaget på området og en kort gennemgang af det udfordringsbillede, som arbejdsgruppen har baseret sit arbejde på, samt en gennemgang af undersøgelser iværksat af arbejdsgruppen.

Kapitel 3 indeholder arbejdsgruppens anbefalinger. Der indgår et afsnit om arbejdsgruppens pejlemærker på området generelt. Dertil indeholder kapitlet arbejdsgruppens anbefalinger fordelt på temaerne forebyggelse, opsporing og behandling.

1.3 Sammenfatning af arbejdsgruppens anbefalinger

Herunder ses et sammenfattende skema over arbejdsgruppens anbefalinger. Det bemærkes, at arbejdsgruppen helt overordnet anbefaler, at der udarbejdes en handlingsplan til bekæmpelse af vold mod børn. Der henvises i den forbindelse til afsnit 3.1 i nærværende afrapportering.

Derudover har arbejdsgruppen peget på anbefalinger, som hver især kan afholdes inden for den afsatte økonomi til udmøntning af initiativer på baggrund af anbefalingerne. Anbefalinger fremgår af nedenstående tabel, og er uddybet i kapitel 3.

Tema	Anbefaling
Forebyggelse	1. Arbejdsgruppen om vold mod børn anbefaler, at der udarbejdes et materiale, som kan anvendes af frivillige, når de bliver bekymrede for et barn – også før volden i familien opstår.

Forebyggelse	2. Arbejdsgruppen om vold mod børn anbefaler, at der etableres et forsøg med et forebyggende tilbud, som har til formål at tilbyde rådgivning til forældre, der er i risiko for at udøve vold.
Forebyggelse	3. Arbejdsgruppen om vold mod børn anbefaler, at forebyggende tilbud, som har til formål at tilbyde rådgivning til enten børn, som vokser op i hjem med vold, eller pårørende til familier med vold understøttes yderligere.
Forebyggelse	4. Arbejdsgruppen om vold mod børn anbefaler, at der lanceres en national kampagne: Uge 12 mod Vold. Uge 12 mod Vold vil have til formål at understøtte involvering af og dialog med børn om børns rettigheder på et alderssvarende niveau
Opsporing	5. Arbejdsgruppen om vold mod børn anbefaler, at: 1) der iværksættes en oplysningsindsats til den brede befolkning, som både kan målrettes mere specifikke grupper, eksempelvis forældregrupper, men som også kan udvikles til en folkelig bevægelse på sociale medier mv. 2) der i forbindelse med en bred oplysningskampagne udarbejdes oplysningsmateriale om psykisk vold mod børn til både børn, fagpersoner og almenbefolkningen.
Opsporing	6. Arbejdsgruppen om vold mod børn anbefaler, at der iværksættes et forsøg med børn- og ungerådgivere, der fysisk rykker arbejdsplads til eksempelvis en politistation, uddannelsesinstitution eller sygehus med det formål at kunne rådgive andre faggrupper og bistå til koordineringen af sager om vold mod børn allerede fra sagens begyndelse.
Opsporing	7. Arbejdsgruppen om vold mod børn anbefaler, at der etableres en mulighed for deling af relevante oplysninger på tværs af myndigheder, som kan anvendes systematisk i arbejdet med opsporing af børn og unge udsat for vold.
Behandling	8. Arbejdsgruppen om vold mod børn anbefaler, at der udbredes et behandlingstilbud i de danske børnehuse målrettet børn i alderen 0-6 år.
Behandling	9. Arbejdsgruppen om vold mod børn anbefaler, at der udarbejdes vejledende retningslinjer for sagsbehandlers håndtering af sager om børn, som har været udsat for vold, hvor fokus er på barnet og barnets behov. Sådanne retningslinjer bør ligeledes indeholde vejledning til, hvordan der i videst muligt omfang sikres kontinuitet for barnet bl.a. i form af gennemgående trykkespersoner for barnet.
Behandling	10. Arbejdsgruppen om vold mod børn anbefaler, at der laves et samlet systematisk overblik over eksisterende indsatser til støtte for børn, som har været udsat for vold, på tværs af civilsamfundene og det offentlige system.

2. Vidensgrundlag

2.1 Afgrænsning og forståelse af vold mod børn

Langt de fleste mennesker har en umiddelbar forståelse og opfattelse af vold som begreb, men vold kan have mange ansigter og facetter. I en helt simpel forståelse af vold, har gerningspersonen en intention om at skade offeret, som ikke ønsker at blive skadet. Virkeligheden er dog sjældent så simpel, som den bygges op her, da der kan være kontekst, opfattelse af handlinger mv., som påvirker den konkrete forståelse af, hvornår noget er vold⁴. Eksempelvis er det de færreste forældre, som har en intention om at skade deres børn, men alligevel udsættes børn for vold i hjemmet.

Vold mod børn og unge kan opstå i forskellige arenaer, og der findes en række forskellige forståelser af, hvad vold indebærer. Det har været arbejdsgruppen om vold mod børns fokus at komme med anbefalinger ift. vold mod børn og unge i hjemmet, hvor volden er blevet en del af hverdagslivet.

Det kan dermed både være vold, der sker grundet afmagt, eller vold der har fået en mere kontinuerlig karakter og dermed er blevet et mønster i familiens samliv. Dermed vil voldudøveren også være en af barnets primære omsorgspersoner. Ydermere har fokus for arbejdsgruppen være afgrænset således, at anbefalingerne er centreret om fysisk og psykisk vold.

Ved fysisk vold forstås en handling, der udføres med fysisk magt, som resulterer i fysisk skade på barnet, eller hvor der er risiko for fysisk skade.

Der findes ikke på samme måde en ligeså enstydig definition på psykisk vold, selvom det kan have ligeså store konsekvenser for barnet eller den unge at blive udsat for psykisk vold. Eksempler på psykisk vold kan være trusler om fysisk vold, udskældning, ydmygelse, at barnet ignoreres mv⁵.

Arbejdsgruppen har haft et særligt fokus på forebyggelse, opsporing og behandling af børn og unge udsat for vold:

- **Forebyggelse:** Vold skal forebygges førend den overhovedet bliver en del af barnets eller den unges liv. Der findes ikke enkle forklaringer på, hvorfor nogle forældre ender med at udsætte deres børn for vold, men der kan peges på en række risikofaktorer, herunder f.eks. misbrugsproblemer, psykiske lidelser eller antisocial adfærd hos forældrene. Desuden stiger risikoen for vold eksponentielt med antallet af risikofaktorer. Derfor skal der sættes ind med støtte, førend eventuelle risikofaktorer udvikler sig til vold, og det skal sikres, at børn og unges har kendskab til deres rettigheder til ikke at blive udsat for vold og deres handlemuligheder, hvis volden begynder sit indtog i deres liv. Dertil skal det sikres, at volden ikke går i arv. Arbejdsgruppen har derfor haft fokus på at udarbejde anbefalinger, som kan forebygge, at volden finder sted i hjemmet.
- **Opsporing:** Arbejdsgruppen har haft fokus på at udarbejde anbefalinger, der kan understøtte den tidlige opsporing. Med opsporing menes der, at risikofaktorer for vold eller volden opdages tidligere. Vold kan have forskellig karakter, hvor fysisk vold eksempelvis kan give synlige tegn på barnet som blå mærker, kan psykisk vold være sværere at få på øje på. Samtidigt kan psykisk vold være forbundet med tabu for både ofre, udøvere og vidner, hvorfor det kan være svært

⁴ Elklit, A., Dokkedahl S. B., & Christiansen, D. M. (2023). *Voldsoffer i Danmark – Grundbog for fagprofessionelle*. Syddansk Universitetsforlag.

⁵ Vang, M. L., & Løkkegaard, S. S. (2023). Vold mod børn. I A. Elklit, S. B. Dokkedahl, & D. M. Christiansen, *Voldsoffer i Danmark - Grundbog for fagprofessionelle* (s. 151-176). Syddansk Universitetsforlag.

for disse at sætte ord på, hvad der er sket. Børn kan være meget loyale, også overfor voldudøveren, hvorfor de ikke nødvendigvis fortæller om volden. Det stiller store krav til de personer, der er tæt på barnets hverdagsliv, i forhold til at få øje på eventuelle tegn og risikofaktorer. Derfor var et fokus for arbejdsgruppens anbefalinger, hvordan den tidlige opsporing af vold mod børn understøttes bedst muligt.

- **Behandling:** Når kommunen får grund til at antage, at et barn eller en ung er blevet udsat for vold, er det væsentligt at der sættes hurtigt ind med relevante indsatser. Det kræver både, at sagsbehandlere er klædt på til at behandle sager om vold, at der er klare arbejdsgange for håndtering af sagerne, og at børnehusene inddrages i de relevante sager. Det kan have mange forskellige negative følgevirkninger at vokse op med vold i hjemmet, og volden kan påvirke barnets udvikling og trivsel både på kort og lang sigt. Barnet kan eksempelvis blive plaget af psykosomatiske symptomer, udvikle depression, angst og PTSD, eller barnets kognitive udvikling kan blive påvirket. Derfor er det af afgørende betydning for barnet, at den rette behandling og indsats iværksættes, når et barn har været udsat for vold. Arbejdsgruppen skulle således komme med anbefalinger til, hvordan der sikres den bedst mulige behandling på det sociale område til børn og unge udsat for vold.

De tre temaer, kan ikke anskues fuldstændigt isoleret fra hinanden. De skal nærmere anses som gensidigt afhængige og overlappende, hvilket også vil være afspejlet i arbejdsgruppens anbefalinger. Eksempelvis kan arbejdet med forebyggelse lede til en øget opsporing af børn udsat for vold, ligesom den rette behandling kan forebygge, at volden går i arv.

2.2. Omfang af vold mod børn

Af forskellige årsager kan det være svært at kortlægge omfanget af vold mod børn. Der er bl.a. uenighed om definitionen af en voldelig handling, hvilket betyder, at definitioner og kategoriseringer kan variere alt efter konteksten for undersøgelsen. Dette gælder særligt for psykisk vold.

Dertil kan variationer i spørgestrategier i undersøgelser bidrage til forskellige resultater. Eksempelvis er der forskel på at stille generelle spørgsmål, som eksempelvis "Har du oplevet vold derhjemme?" og mere konkrete spørgsmål som eksempelvis "Er du blevet taget fat i eller skubbet?".

Derudover er vold for mange børn forbundet med skam, skyld og loyalitetskonflikter, hvilket kan resultere i en underrapportering. Der er også forskel på, om omfanget af vold mod børn vurderes ud fra registerdata fra f.eks. politirapporter eller lægejournaler, eller om det registreres igennem selvrapportering. Studier, der bygger på data fra selvrapportering vil ofte finde en højere forekomst af vold end studier, der bygger på registerdata⁶.

I 2024 omhandlede 2.128 af samtalerne på Børnetelefonen og HØRT om vold, heraf var 1.175 om psykisk vold og 1.546 om fysisk vold. I 72 pct. af henvendelserne om fysisk vold omhandlede henvendelsen vold begået af barnets primære omsorgsperson. Det samme gjorde sig gældende i 76 pct. af henvendelserne om psykisk vold⁷.

Derudover viser en spørgeskemaundersøgelse blandt 8. klasseelever foretaget af Børns Vilkår, at 16 pct. af de adspurgte havde oplevet fysisk vold fra en forælder inden for det seneste år. Heraf havde 10 pct. oplevet at blive skubbet,

⁶ Vang, M. L., & Løkkegaard, S. S. (2023). Vold mod børn. I A. Elklit, S. B. Dokkedahl, & D. M. Christiansen, *Voldsoffer i Danmark - Grundbog for fagprofessionelle* (s. 151-176). Syddansk Universitetsforlag.

⁷ Børns Vilkår. (2024). *Svigt af Børn i Danmark - Status 2024*.

rusket eller nevet, og 7 pct. havde været udsat for grovere handlinger som slag og spark. Undersøgelsen peger på, at 17 pct. af de adspurgte havde været udsat for psykisk vold fra en forælder inden for det seneste år⁸.

2.3 Lovgrundlag

Danmark har en række internationale forpligtelser til at beskytte børn mod vold. Derudover er en række forhold omkring vold mod børn reguleret i forskellige lovgivninger, herunder bl.a. barnets lov, forældreansvarsloven og straffeloven.

Internationale forpligtelser

Det fremgår af FN's Børnekonvention, at børn og unge har ret til beskyttelse mod vold og overgreb, og at deltagerstaterne er forpligtede til at "(...) *træffe alle passende lovgivningsmæssige, administrative, sociale og uddannelsesmæssige forholdsregler til beskyttelse af barnet mod alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbrug, vanrøgt eller forsømmelig behandling, mishandling eller udnyttelse, herunder seksuelt misbrug, medens barnet er i forældrenes, værgens eller andre personers varetægt.*"

Samtidig fremgår det af den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3, at ingen må underkastes tortur og ej heller umenneskelig eller vanærende behandling eller straf.

Forældreansvarsloven

Forældreansvarsloven handler grundlæggende om forældres ansvar for sine børn, herunder også forældres ansvar for at drage omsorg for barnet.

Det fremgår af forældreansvarslovens § 2, stk. 1, at forældremyndighedsindehaveren skal drage omsorg for barnet. Af § 2, stk. 2, fremgår det, at barnet har ret til omsorg og tryghed. Det skal behandles med respekt for sin person og må ikke udsættes for legemlig afstraffelse eller anden krænkende behandling.

Dertil følger det af lovens § 4, at afgørelser efter forældreansvarsloven skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet. Familieretshuset og familieretten skal have fokus på, at afgørelser skal medvirke til at sikre barnets trivsel og beskytte barnet mod vold eller anden behandling, der udsætter barnet for skade eller fare, herunder at være vidne til vold.

Barnets lov

Barnets lov regulerer kommunernes muligheder og forpligtelser til at tildele hjælp og støtte til børn og unge i udsatte positioner og deres familier. Støtten skal sikre børn og unges opvækstvilkår, så de kan opnå samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende.

Det følger af barnets lov § 135, at enhver, der får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år fra forældrenes eller andre opdrageres side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer barnets eller den unges sundhed eller udvikling i fare, har pligt til at underrette kommunen.

Dertil er personer, der er beskæftiget ved private, udliciterede eller selvejende tilbud eller lignende tilbud, og som for det offentlige udfører opgaver rettet mod personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, underlagt den skærpede underretningspligt efter barnets lov § 133. Det følger således af § 133, at personer beskæftiget ved denne type tilbud,

⁸ Børns Vilkår. (2025). *Vold mod børn i Danmark 2025 - Omfang af fysisk og psykisk vold mod børn i 8. klasse*. Børns Vilkår.

skal underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage:

- 1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte efter barnets lov,
- 2) et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte efter barnets lov på grund af de kommende forældres forhold,
- 3) et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte efter barnets lov på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten eller
- 4) et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.

Kommunen skal træffe afgørelse om en børnefaglig undersøgelse, når et barn eller en ung har været udsat for overgreb eller der er mistanke herom, jf. § 20, stk. 1, nr. 2 i barnets lov. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at sager om vold og overgreb altid bliver undersøgt grundigt.

Derudover fremgår det også af barnets lov, at kommunen skal træffe afgørelse om en børnefaglig undersøgelse, når et barn eller en ung har haft ophold i en boform efter §§ 109 eller 110 i lov om social service med en forælder på grund af vold i hjemmet og den pågældende forælder afbryder opholdet for at vende tilbage til et voldeligt miljø med barnet eller den unge, jf. § 20, stk. 1, nr. 3.

Når et barn eller en ung har været udsat for overgreb, eller ved mistanke herom, og der er inddraget andre myndigheder i sagen, eksempelvis politi eller sundhedsvæsen, skal kommunen til brug for den børnefaglige undersøgelse efter § 20 benytte det børnehus, som kommunen er tilknyttet.

I børnehuse samles relevante myndigheder for at sikre en koordineret og tværfaglig indsats af høj kvalitet i sager om overgreb. De relevante myndigheder koordinerer indsatsen i børnehuset, så barnet eller den unge undgår at skulle gentage sin beretning om overgreb flere forskellige steder. I børnehuset møder barnet eller den unge professionelle, der er vant til at tale med børn og unge om overgreb. Det kan for eksempel være politi, socialrådgivere eller psykologer.

I det tilfælde at et barn bliver anbragt uden for hjemmet på grund af omsorgssvigt, vold eller overgreb, har kommunen som udgangspunkt pligt til at lave en børnefaglig undersøgelse af eventuelle søskende i husstanden under 15 år, jf. barnets lov § 21, stk. 2.

Det følger endvidere af barnets lov § 51, stk. 3, at hvis kommunens indstilling til børne- og ungeudvalget om anbringelse uden for hjemmet, er begrundet helt eller delvist i omsorgssvigt, vold eller overgreb og forvaltningen ikke påtænker at indstille til børne- og ungeudvalget, at barnets eller den unges søskende i husstanden under 15 år anbringes uden for hjemmet, skal indstillingen indeholde en begrundelse herfor, som skal indeholde en beskrivelse af, hvilken støtte som indføres for barnets søskende og familien.

Herudover følger det af barnets lov, at kommunen skal udarbejde et beredskab til forebyggelse og tidlig opsporing af overgreb mod børn og unge og til behandling af sager om sådanne overgreb, jf. barnets lov § 15, stk. 2.

Børn, der er fyldt 12 år, har desuden ret til, *uden* forældremyndighedsindehaverens samtykke, at opsøge behandling af en psykolog eller psykoterapeut, som følge af forældres misbrugsproblemer, psykiske sygdom, konfliktfyldte samlivssophævelse eller overgreb mod barnet eller den unge, eller som følge af at barnet eller den unge har oplevet fysisk eller psykisk vold i nære relationer, i regi af civilsamfundsorganisationer, jf. barnets lov § 41, stk. 1.

Dertil fremgår det ydermere af barnets lov § 41, stk. 2, at der ved fælles forældremyndighed kun kræves samtykke fra den ene forældremyndighedsindehaver, når et barn under 12 år tilbydes behandling af en psykolog i offentligt eller privat regi eller i regi af civilsamfundsorganisationer, som følge af at barnet har oplevet fysisk eller psykisk vold i nære relationer.

Straffeloven

Det fremgår af straffelovens § 213, at den, som ved vanrøgt eller nedværdigende behandling krænker sin ægtefælle, sit barn eller nogen hans myndighed eller forsorg undergiven person under 18 år eller en i opstigende linje beslægtet eller besvogret, eller som ved modvillig at unddrage sig en ham over for nogen af de nævnte personer påhvilende forsørgelses- eller bidragspligt udsætter dem for nød, straffes med fængsel indtil 2 år.

Den fremgår ydermere af straffelovens § 243, at den, som tilhører eller er nært knyttet til en andens husstand eller tidligere har haft en sådan tilknytning til husstanden, og som gentagne gange over en periode udsætter den anden for groft nedværdigende, forulempende eller krænkende adfærd, der er egnet til utilbørligt at styre den anden, herunder ved udøvelse af negativ social kontrol, straffes for psykisk vold med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Det fremgår af straffelovens § 244, stk. 1, at den, som øver vold mod eller på anden måde angriber en andens legeme, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år. Hertil fremgår det af bestemmelsens stk. 2, at begås forhold, som er nævnt i stk. 1, gentagne gange over en periode af en person i eller nært knyttet til den forurettedes husstand, uden at forholdet er omfattet af § 245, kan straffen stige til fængsel indtil 6 år.

Det fremgår af § 245, stk. 1, i straffeloven, at den, der udøver et legemsangreb af særligt rå, brutal eller farlig karakter eller gør sig skyldig i mishandling, straffes med fængsel indtil 6 år. Har et sådant legemsangreb haft betydelig skade på legeme eller helbred til følge, skal dette betragtes som en særligt skærpende omstændighed. Det skal endvidere betragtes som en særligt skærpende omstændighed, hvis legemsangrebet eller mishandlingen er begået mod en person under 18 år af en person i eller nært knyttet til den forurettedes husstand.

2.4 Det strategiske netværk om vold og seksuelle overgreb mod børn – Et fælles udfordringsbillede

Social- og Boligstyrelsen har taget initiativ til at nedsætte et strategisk netværk med nationale aktører, som er centrale i arbejdet med at forebygge og afhjælpe vold og seksuelle overgreb mod børn. Det strategiske netværk er nedsat blandt både statslige, kommunale, civilsamfundsaktører, forskningsinstitutioner og fonde, som alle besidder viden om overgreb mod børn. Det strategiske netværk har i januar 2025 offentliggjort et fælles udfordringsbillede⁹, som har til formål at bidrage til en fælles forståelse af, hvad der er de centrale udfordringer, der forårsager og fastholder, at børn udsættes for vold og seksuelle overgreb, samt hvad der er de centrale udfordringer, der hindrer, at børn udsat for vold eller seksuelle overgreb får hjælp, efter volden og overgrebene har fundet sted.

Da arbejdsgruppen om vold mod børns formål er at pege på løsninger, har arbejdsgruppens arbejde taget afsæt i det strategiske netværks udfordringsbillede. Udfordringsbilledet har et bredere fokus end arbejdsgruppen om vold. Udfordringsbilledet omhandler således fysisk og psykisk vold mod børn i alderen 0-17 år, som begås af personer i familien, men også børn i alderen 0-17 år, som har været udsat for seksuelle overgreb af personer i familien eller uden for familien. Dermed er det ikke entydigt alle

⁹ Det strategiske netværk om vold og seksuelle overgreb mod børn (2025). *Hvorfor lykkes vi ikke bedre med at bekæmpe vold og seksuelle overgreb mod børn? – Et fælles udfordringsbillede*. Social- og Boligstyrelsen.

udfordringerne, som der er identificeret i udfordringsbilledet, som er relevante i relation til arbejdsgruppen om vold mod børn.

Samtidig har arbejdsgruppen haft til formål at pege på anbefalinger, der kan realiseres inden for den afsatte økonomiske ramme på 10 mio. kr. fordelt ud i årene 2025-2027. Dermed skal det i denne sammenhæng understreges, at arbejdsgruppens anbefalinger ikke er at anse som et direkte svar på de identificerede udfordringer i udfordringsbilledet. Udfordringsbilledet er således blevet brugt til at skabe fælles forståelse og et fælles udgangspunkt for drøftelserne i arbejdsgruppen.

Det strategiske netværk har identificeret i alt otte udfordringer, der forårsager og fastholder, at vi ikke lykkes bedre med at bekæmpe vold eller seksuelle overgreb mod børn:

- Vold og seksuelle overgreb mod børn forebygges ikke tilstrækkeligt
- Børn og voksne mangler viden om vold og seksuelle overgreb samt viden om børns ret til beskyttelse
- Personer, der udøver eller er i risiko for at udøve vold og seksuelle overgreb, får ikke tilstrækkelig hjælp
- Begrænset fokus på at forebygge seksuelle overgreb og negativ social kontrol via digitale platforme
- Håndtering af sager om vold og seksuelle overgreb tager ikke afsæt i viden om barnets følelsesmæssige situation
- Fagprofessionelle mangler viden om vold og seksuelle overgreb samt viden om handlemuligheder
- Barnet og familien modtager ikke altid tilstrækkelig hjælp, når volden eller det seksuelle overgreb er afdækket
- Manglende helhedsorienteret tilgang til at bekæmpe vold og seksuelle overgreb

Ovenstående udfordringer er således blevet brugt som afsæt for drøftelserne på de tre temamøder i arbejdsgruppen om vold mod børn.

2.5 Undersøgelser iværksat af arbejdsgruppen om vold mod børn

Med den politiske aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet blev det besluttet at afsætte 0,5 mio. kr. i hhv. 2024 og 2025 til iværksættelse af relevante undersøgelser om vold mod børn og unge.

På den baggrund besluttede arbejdsgruppen om vold mod børn, at der skulle iværksættes to undersøgelser.

Det blev besluttet, at VIVE skulle gennemføre en videnskortlægning af eksisterende viden om fysisk og psykisk vold mod børn. Kortlægningen baserer sig på litteratur fra Danmark, Norge og Sverige i perioden 2019-2024 (se bilag 2).

Det blev også besluttet, at Børnerådet skulle nedsætte et børne- og ungepanel, der har haft til formål at kvalificere arbejdsgruppens anbefalinger (se bilag 3).

Som supplement til de to undersøgelsesinitiativer blev det besluttet, at Social- og Boligministeriet skulle udarbejde et vidensnotat om tilgængelige data på området for vold mod børn (se bilag 4).

Det bemærkes i den sammenhæng, at undersøgelserne er iværksat sideløbende med arbejdsgruppens arbejde med anbefalingerne, hvorfor arbejdsgruppens anbefalinger delvist baserer sig på de iværksatte

undersøgelser. Det er arbejdsgruppens opfattelse, at undersøgelserne ligeledes bidrager med viden til området generelt.

Videnskortlægning om vold mod børn

På baggrund af et ønske fra arbejdsgruppen om vold mod børn har VIVE gennemført en videnskortlægning om indsatser om forebyggelse, opsporing og behandling af børn udsat for enten fysisk eller psykisk vold.

Videnskortlægningen indeholder også studier, som redegør for børn og unges perspektiver på indsatser målrettet børn udsat for vold.

Ifølge børn og unge er de vigtigste elementer i indsatser følgende:

- Grundige informationer
- Relationsopbygning mellem barn/ung og fagperson
- En varm, anerkendende, empatisk og inddragende fagperson
- Samtaler med uformelle aktiviteter og plads til at tale om, hvad barnet eller den unge synes er vigtigt, og
- Afslappende og hyggelige fysiske rammer.

Derudover viser kortlægningens fokus på evaluering af indsatser, at de evaluerede indsatser ofte bidrager positivt til forebyggelse, opsporing og behandling af børn udsat for vold. Der er dog også eksempler på indsatser, der ikke viser nogen effekter, ligesom der i nogle tilfælde må tages forbehold for evalueringernes metodiske design. Der henvises desuden til bilag 2.

Børnerådets børne- og ungepanel

Børnerådet har på baggrund af et ønske i arbejdsgruppen om vold mod børn nedsat et børne- og ungepanel, som har haft til formål at kvalificere arbejdsgruppens anbefalinger.

Panelet har bestået af i alt 14 børn og unge i alderen seks til 20 år, som har bidraget med deres perspektiver. Disse perspektiver er blevet indsamlet gennem forskellige metoder, da det ikke har været muligt at samle alle børn og unge på samme tid.

Der er afholdt to heldagsworkshops med gentagende deltagere, individuelle interviews og en workshop med en børnegruppe.

Panelet har kvalificeret det første udkast til anbefalinger, som Social- og Boligministeriet har udarbejdet på baggrund af de afholdte arbejdsgruppemøder om forebyggelse, opsporing og behandling i foråret 2025.

Børne- og ungepanelets kvalificeringer er dels indarbejdet i arbejdsgruppens anbefalinger, og dels fremgår deres opmærksomhedspunkter og perspektiver ligeledes som et selvstændigt afsnit under hver anbefaling.

Udover kvalificeringen af anbefalinger, har børne- og ungepanelet peget på nogle overordnede opmærksomhedspunkter.

Børne- og ungepanelet har bl.a. peget på, at skole og fritid er centrale arenaer for at hjælpe børn og unge, som oplever vold i hjemmet. Men børnene og de unge oplever, at de voksne mangler viden og handlekraft til at håndtere, når børn har det svært. Børne- og ungepanelet giver derfor følgende råd til området:

- Uddan og støt voksne til at handle på deres bekymringer
- Skab rammer med tid og opmærksomhed på børns signaler og behov

- Undervis i børns rettigheder med fokus på vold
- Støt børn i deres fællesskaber

Børne- og ungepanelet har også peget på en række udfordringer og udviklingspotentialer i børn og unges relation til deres børne- og ungeråd giver. En udfordring er f.eks., at børnene og de unge mister tillid til deres børne- og ungeråd giver. Børnene og de unge giver derfor følgende råd:

- Børn skal sikres rammer for tillidsfulde relationer til deres børne- og ungeråd giver
- Børn udsat for vold skal have støtte i relationen til deres forældre

Alle i børne- og ungepanelet fortæller dertil om at vokse op i en familie med vold og konflikter, men hvor deres nærmeste familie og netværk ikke gjorde noget. Derfor giver børnene og de unge følgende råd:

- Understøt familiemedlemmer og pårørende i at handle ved bekymring om vold mod børn
- Forældre skal have støtte til opdragelse uden vold.

Derudover peger børne- og ungepanelet på, at de har oplevet en mangel på børnevenlige rammer og indsatser, der tilbyder reel hjælp på barnets præmisser i mødet med forskellige specialiserede fagligheder, som eksempelvis sundhedsvæsenet, retsvæsenet mv. Derfor peger børne- og ungepanelet på følgende råd til området:

- Alle afhøringer af børn skal laves i et børnehus og med video
- Børn skal tilbydes konkret og akut hjælp, når de står i en krisesituation
- Voksne skal informere børn – kommunikationen skal være tydelig, ærlig og bevidst
- Hjælp og terapi skal ske på barnets præmisser.

Børnerådet har lavet en afrapportering på baggrund af børne- og ungepanelets input, der er vedlagt denne afrapportering som bilag 3.

3. Arbejdsgruppens anbefalinger

I dette kapitel gennemgås arbejdsgruppen om vold mod børns endelige anbefalinger inden for temaerne forebyggelse, opsporing og behandling.

Alle anbefalingerne er udformet på en måde, således hver enkelt anbefaling vil kunne omsættes til et initiativ, som kan realiseres inden for den økonomiske ramme, som er afsat til iværksættelsen af midlertidige indsatser i aftalen om reserven til foranstaltninger på social, - sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2024-2027. Arbejdsgruppen har i forbindelse med arbejdet peget på, at det er nødvendigt med større strukturelle omlægninger af området, men givet den økonomiske ramme for initiativerne, er anbefalingerne, som fremgår af denne afrapportering, tilpasset mængden af midler, som er afsat i den politiske aftale.

Arbejdsgruppen om vold mod børn blev nedsat i august 2024. Arbejdsgruppen ønsker i den forbindelse at bemærke, at denne afrapportering er et udtryk for, hvor langt det var muligt at nå på den afsatte tid. Der er således ikke lavet en endelig prioritering af anbefalingerne - ligesom de også er differentierende i størrelse og omfang.

Anbefalinger og ønsker fra arbejdsgruppen, som ligger ud over den økonomiske ramme eller arbejdsgruppens mandat fremgår af følgeskrivet til nærværende rapport, som kan ses i bilag 1. Arbejdsgruppen gør opmærksom på, at anbefalingerne i følgeskrivet består af ønsker og tilkendegivelser, der er opstået undervejs i diskussionerne i arbejdsgruppen. De er ikke udtryk for en større strategisk kortlægning, analyse og prioritering.

Dog fremhæver arbejdsgruppen i nærværende afrapportering af anbefalinger, at det vigtigste på området er, at der udarbejdes en tværsektoriel, nationalt forankret og finansieret handlingsplan for området, som er forpligtende på alle niveauer – både kommunalt, regionalt, statsligt og for civilsamfundet. Arbejdsgruppen understreger i den forbindelse, at en sådan handlingsplan ikke kan iværksættes inden for arbejdsgruppens mandat, men at der i arbejdet med en handlingsplan vil kunne kigges til arbejdsgruppens anbefalinger; både dem som indgår i denne afrapportering, men særligt også de input, som fremgår af arbejdsgruppens følgeskriv i bilag 1.

Anbefalingerne er tematiseret efter, hvorvidt de bidrager til forebyggelse, opsporing eller behandling af vold mod børn. Dog bemærkes det i den sammenhæng, at nogle af anbefalingerne både vil kunne sikre eksempelvis en øget forebyggelse og opsporing mv. Enkelte anbefalinger vil således muligvis ville kunne passe under flere tematikker.

Anbefalingerne er desuden kvalificeret på baggrund af input fra børne- og ungepanelet (se afsnit 2.5 og bilag 3).

Udover anbefalingerne har arbejdsgruppen desuden peget på en række pejlemærker for det videre politiske arbejde med området, som arbejdsgruppen mener er afgørende at have for øje. Udover at pejlemærkerne har fyldt forholdsvist meget i de overordnede drøftelser i arbejdsgruppen om konkrete anbefalinger, skal pejlemærkerne anses som overordnede vejledende råd til arbejdet med børn udsat for vold, som også kan benyttes i den fremtidige udvikling af området på både statsligt, regionalt og kommunalt niveau. Pejlemærkerne er tværgående og kan ikke indfries med enkeltstående initiativer, men bør derimod indtænkes og være rammesættende i nye initiativer på området.

3.1 Arbejdsgruppens overordnede anbefaling til området

Arbejdsgruppen om vold mod børn har i 2024 og 2025 arbejdet med at udvikle konkrete anbefalinger til arbejdet med forebyggelse, opsporing og behandling af børn udsat for vold. I arbejdet med anbefalingerne står det klart, at der er

nogle tværgående elementer, som ikke kan løses med konkrete enkeltstående initiativer.

Arbejdsgruppen har således en samlet anbefaling, som ligger uden for den økonomiske ramme, som er afsat til udmøntning af midlertidige initiativer. Arbejdsgruppens mere konkrete anbefalinger, som kan afholdes inden for den økonomisk afsatte ramme, fremgår af afsnittene 3.3 – 3.5 i nærværende afrapportering.

Arbejdsgruppen peger som en overordnet anbefaling på, at der er behov for en national strategi og handlingsplan til bekæmpelse af vold mod børn.

Arbejdsgruppen mener, at det vil kræve en koordineret og helhedsorienteret indsats på tværs af sektorer at sikre, at samfundet er rustet til at forebygge og opspore vold mod børn. Derudover skal det sikres, at børn og unge får den rette behandling, hvis de har været udsat for vold – uanset aldersgruppe, bopælskommune, køn mv.

Arbejdsgruppen peger på, at bekæmpelse af vold mod børn vil kræve større strukturelle omlægninger af området, ligesom indsatsen vil kræve tilstrækkelige ressourcer, og at alle relevante aktører på området indtænkes og inddrages i handlingsplanen. En handlingsplan skal kunne bidrage til iværksættelse af prøvehandlinger, således der kan testes nye indsatser til målgruppen, men skal også indeholde national udbredelse af allerede afprøvede virksomme indsatser.

En handlingsplan vil desuden skulle bygge på et tidssvarende børnesyn og børn og unges fortællinger og opmærksomhedspunkter til området, og det vil derfor være et vigtigt element i udarbejdelsen af en handlingsplan, at de børn og unge, som den vedrører, inddrages i udviklingen af planen.

Derudover peger arbejdsgruppen ligeledes på, at det også på et ministerielt niveau er nødvendigt at nedbryde siloer, og at samarbejde på tværs af ressortområder er afgørende for at sikre lovgivning, der sikrer barnets bedste. Der bør som en del af en handlingsplan findes og udvikles en konkret model for, hvordan de tværministerielle barrierer kan nedbrydes, således der kan sikres helhedsorienterede strukturelle løsninger på området fremadrettet.

Det er ifølge arbejdsgruppen helt væsentligt, at en sådan handlingsplan ikke alene er finansieret, men ligeledes forpligtende på alle niveauer – både kommunalt, regionalt, statsligt og for civilsamfundet.

3.2 Arbejdsgruppens pejlemærker til det videre arbejde med børn udsat for vold

Dertil har arbejdsgruppen ligeledes peget på 4 pejlemærker, som både afspejler tematikker der særligt har fyldt i arbejdsgruppens drøftelser om konkrete anbefalinger, som kan afholdes inden for den økonomiske ramme afsat til initiativer, men som arbejdsgruppen også vurderer bør holdes for øje i det videre arbejde på området.

Af nedenstående tabel, kan det ses, hvordan arbejdsgruppens anbefalinger fordeles sig inden for de fire pejlemærker. Nogle af anbefalingerne vil fremgå under en eller flere pejlemærker.

Pejlemærke 1: Bekæmpelse af vold mod børn kræver øget tværsektorielt samarbejde	Pejlemærke 2: Risikofaktorer bør spille en central rolle i både det forebyggende arbejde og i opsporingen af vold mod børn	Pejlemærke 3: Barnets skal være i fokus igennem hele forløbet, og der skal sikres kontinuitet og stabilitet for barnet igennem hele forløbet	Pejlemærke 4: Psykisk vold skal have et særligt fokus, så vi lykkedes bedre med at opspore og behandle børn, der udsættes for psykisk vold
Under dette pejlemærke, er særligt følgende anbefalinger fra arbejdsgruppen relevante: • Anbefaling 1: Dialogbaseret materiale om vold mod børn til frivillige • Anbefaling 6: Øget tværsektorielt samarbejde i opsporingen af børn udsat for vold • Anbefaling 7: Vidensdeling på tværs af myndigheder • Anbefaling 10: Systematisk overblik over indsatser til børn udsat for vold	Under dette pejlemærke, er særligt følgende anbefalinger fra arbejdsgruppen relevante: • Anbefaling 1: Dialogbaseret materiale om vold mod børn til frivillige • Anbefaling 2: Nem adgang til anonym rådgivning for personer i risiko for at udøve vold • Anbefaling 4: Børn skal kende deres rettigheder (uge 12 mod vold) • Anbefaling 5: Et fælles ansvar i befolkningen til bekæmpelse af vold mod børn • Anbefaling 7: Vidensdeling på tværs af myndigheder	Under dette pejlemærke, er særligt følgende anbefalinger fra arbejdsgruppen relevante: • Anbefaling 3: Nem adgang til anonym rådgivning for børn, der vokser op i hjem med vold, og pårørende • Anbefaling 4: Børn skal kende deres rettigheder (uge 12 mod vold) • Anbefaling 6: Øget tværsektorielt samarbejde i opsporingen af børn udsat for vold • Anbefaling 8: Udbredelse af behandlingstilbud til yngre børn • Anbefaling 9: Retningslinjer til øget tryghed og kontinuitet i barnets forløb	Under dette pejlemærke, er særligt følgende anbefalinger fra arbejdsgruppen relevante: • Anbefaling 4: Børn skal kende deres rettigheder (uge 12 mod vold) • Anbefaling 5: Et fælles ansvar i befolkningen til bekæmpelse af vold mod børn

Pejlemærke 1: Bekæmpelse af vold mod børn kræver øget tværsektorielt samarbejde

Når et barn har været udsat for vold, eller hvis der er mistanke herom, kan mange forskellige sektorer blive involveret. Den sociale sektor udreder barnets behov for støtte, politiet efterforsker om der er grundlag for en straffesag, og sundhedsvæsenet eller psykiatrien kan blive involveret, hvis barnet har brug for medicinsk eller psykiatrisk behandling som følge af volden. Det er mange steder, hvor et barn bliver bedt om at fortælle sin historie, ligesom der er flere indgange ind i det offentlige, når barnet har været udsat for vold – det er således forskelligt om det er politiet, sundhedsvæsenet eller det socialsystem, der er det første møde. Allerede før volden opstår, kan familien være under pres af forskellige årsager, som gør at de får kontakt med eksempelvis, beskæftigelsessektoren, psykiatrien mv.

Samfundet møder dermed familierne og børnene mange forskellige steder, og derfor mener arbejdsgruppen om vold mod børn, at det er nødvendigt at se på tværs af sektorer, når der arbejdes med initiativer til forebyggelse, opsporing og

behandling af vold mod børn. Det gælder på samtlige niveauer i det offentlige system; lige fra det tværministerielle samarbejde til ved mindre lokale initiativer.

Derudover kan barnet eller familien også møde civilsamfundet som de første, når der opstår udfordringer i familiens samliv. Derfor er der ligeledes behov for et tættere samarbejde mellem de offentlige systemer og civilsamfundet.

Pejlemærke 2: Risikofaktorer bør spille en central rolle i både det forebyggende arbejde og i opsporingen af vold mod børn

Der findes ikke enkle forklaringer på, at nogle forældre udsætter deres børn for vold. Men forskning viser, at der kan peges på en række faktorer, som kan betyde, at nogle personer er i øget risiko for at udøve vold mod et barn. Det kan være faktorer som eksempelvis misbrug, psykiske lidelser eller store livsomvæltninger. Risikoen for vold stiger eksponentielt med mængden af risikofaktorer.

Udfordringsbilledet, som er udarbejdet af det strategiske netværk om vold og seksuelle overgreb mod børn, peger på, at en af årsagerne til, at vi ikke lykkedes bedre med at bekæmpe vold og seksuelle overgreb mod børn, er at der mangler en systematisk brug af risikofaktorer i det forebyggende arbejde. Kendte risikofaktorer hos forældrene omfatter bl.a. vold og seksuelle overgreb i barndommen, misbrug i familien, indvandrerbaggrund eller tidligere traumer mv.¹⁰ Ved systematisk anvendelse af risikofaktorer i det forebyggende arbejde, kan familier tilbydes hjælp, førend volden opstår.

Arbejdsgruppen mener således, at risikofaktorer fremadrettet bør bruges aktivt i arbejdet med at forebygge og opspore vold mod børn. Dog mener arbejdsgruppen, at det i den forbindelse er vigtigt at tage højde for, at et øget fokus på risikofaktorer ikke må bidrage til yderligere stigmatisering og unødigt mistænkeliggørelse af enkeltpersoner. Det ligeledes er vigtigt at have for øje, at vold kan opstå i alle samfundslag, og det ikke vil være i alle tilfælde, at der er fremtrædende risikofaktorer, som indikerer at familien er i risiko. Et fokus på risikofaktorer vil have til formål, at understøtte en mere systematisk tilgang, og vil skulle bidrage til, at flere familier får en udstrakt hånd og dermed hjælp før der opstår vold.

Pejlemærke 3: Barnets skal være i fokus igennem hele forløbet, og der skal sikres kontinuitet og stabilitet for barnet igennem hele forløbet

Når vold er blevet en del af en families hverdag, kan det handle om rigtig mange forskellige ting. Det kan handle om, at hele familien, mor eller far er blevet presset mere, end familien har ressourcer til. Det kan handle om dynamikker i relationerne mellem mor og far, mellem forælder og barn eller noget tredje. Midt i det hele står barnet.

Børn elsker i udgangspunktet både sin mor og far uanset, hvem der bidrager til de utrygge rammer i hjemmet. Der kan være utrolig mange ambivalente følelser på spil for barnet, og volden får som regel også betydning for barnets relationer og aktiviteter uden for hjemmet¹¹.

En undersøgelse fra VIVE viser derudover, at børn og unge, som har været udsat for vold, har svært ved at fortælle om oplevelser med vold, og at det kan føles utrygt at skulle fortælle fagpersoner, som f.eks. sagsbehandleren, hvad der er sket derhjemme¹².

¹⁰ Det strategiske netværk om vold og seksuelle overgreb mod børn (2025). *Hvorfor lykkes vi ikke bedre med at bekæmpe vold og seksuelle overgreb mod børn? – Et fælles udfordringsbillede*. Social- og Boligstyrelsen.

¹¹ Dias, Anette Bugge, Nielsen, Carina Bothilde, Lauridsen, Helle Dalgaard (2020). Kapitel 17 – Mødrehjælpens arbejde med børn der vokser op i familier præget af vold. Oldrup, Helene (red.). *Vold i familien – Viden for fagfolk*. Akademisk forlag.

¹² Henze-Pedersen, Sofie og Mikuta, Michella Ida (2024): *Børn og unges erfaringer med at fortælle om vold og seksuelle overgreb – En kvalitativ analyse*. VIVE.

Derfor mener arbejdsgruppen, at det er vigtigt hele tiden at have barnet og alle de behov og følelser, der følger med at vokse op i et hjem med vold, for øje i arbejdet med området – uanset om det er et arbejde på et større politisk niveau eller ned i konkrete indsatser. Arbejdsgruppen mener i den forbindelse, at det er helt afgørende, at konkrete sager tilpasses barnet, og det således ikke forventes, at barnet tilpasser sig kommunernes rammer og sagsforløb, hvis barnet har brug for noget andet. Dertil mener arbejdsgruppen, at et vigtigt fokus for området, er at sikre et trygge og kontinuerlige forløb med udgangspunkt i barnet. Det betyder dels, at barnet skal have klar(e) tryghedsperson(er) at støtte sig op af i hele forløbet, ligesom der skal være en klar retning hele vejen fra opsporingen af barnet, til håndtering af sagen og videre over i behandlingen samt det videre forløb herefter. Barnet må aldrig blive tabt i løbet af sagens forløb, men skal derimod sikres en tryk hånd hele vejen igennem.

Pejlemærke 4: Psykisk vold skal have et særligt fokus, så vi lykkedes bedre med at opspore og behandle børn, der udsættes for psykisk vold

I Danmark har der traditionelt set været et større fokus på fysisk vold mod børn frem for psykisk vold – dog kan konsekvenserne uanset om volden er fysisk eller psykisk påvirke barnets trivsel, udvikling og sundhed og have konsekvenser langt ind i voksenlivet. I 2019 blev psykisk vold i nære relationer mod både børn og voksne kriminaliseret med en ny bestemmelse i straffeloven.

Det fremgår således af § 243 i straffeloven, at *"den, som tilhører eller er nært knyttet til en andens husstand eller tidligere har haft en sådan tilknytning til husstanden, og som gentagne gange over en periode udsætter den anden for groft nedværdigende, forulempende eller krænkende adfærd, der er egnet til utilbørligt at styre den anden, herunder ved udøvelse af negativ social kontrol, straffes for psykisk vold med bøde eller fængsel indtil 3 år."*

Der findes flere forskellige definitioner på psykisk vold, og der er også en række forhold, som kan være forskellige afhængigt af, om der er tale om psykisk vold mod børn eller voksne. De fleste eksperter og studier er dog enige om, at der ved psykisk vold vil være tale om gentagne handlinger – som både kan komme til udtryk verbalt eller nonverbalt – hvormed det formidles til barnet, at det er mislykket, værdiløst, utilstrækkeligt eller uelsket.

Arbejdsgruppen mener grundlæggende, at flere definitioner af psykisk vold retter sig for ensidigt mod voksne, der udsættes for psykisk vold. Dertil er det for uklart, hvad definitionen er på det sociale område, da der findes mange forskellige definitioner. Der mangler således en strømlining af forståelsen af psykisk vold mod børn, som kan bidrage til, at det bliver lettere at opspore og forebygge psykisk vold mod børn.

Derfor vurderer arbejdsgruppen, at der skal være fokus på at få skabt en fælles forståelse på tværs af sektorer for psykisk vold mod børn og unge. Det kan eksempelvis ske igennem skabelsen af en fælles, formidlingsvenlig definition af psykisk vold mod børn, som kan komme ud over barrieren mellem forskellige fagligheder og sektorer. En fælles forståelse af psykisk vold mod børn på tværs af fagligheder skal kunne rumme, at der vil være forskellige grænser for, hvornår noget kan karakteriseres som psykisk vold i henhold til barnets alder og modenhed.

3.3 Anbefalinger om forebyggelse af vold mod børn

Arbejdsgruppen om vold mod børn er kommet med input til en række anbefalinger til, hvordan vold mod børn kan forebygges.

Det er arbejdsgruppens vurdering, at vi, som samfund, ikke er gode nok til at forebygge vold mod børn. Det kan der være mange årsager til, men en af dem er bl.a., at vold er tabubelagt og stigmatiseret i en sådan grad, at det kan være svært at tale om. Det gælder uanset, om man selv er i risiko for at udøve vold,

om man selv bliver udsat for vold, eller hvis man som fagperson eller frivillig i en forening kommer i kontakt med en familie, hvor der kan være en risiko for vold. Hvis man er i risiko for at udøve vold, f.eks. på misbrug, psykiske udfordringer, eller hvis hverdagen er blevet usikker eller ustabil¹³, er det vigtigt, at man bliver klædt godt på og får redskaber til at håndtere situationer med afmagt eller kontroltab. Samtidig er det også vigtigt, at man ved, hvor man kan få hjælp.

Arbejdsgruppen om vold mod børn er kommet med fire anbefalinger, som vurderes at kunne bidrage til forebyggelsen af vold mod børn og unge. Anbefalingerne er som tidligere nævnt ikke prioriteret, og er udarbejdet på en måde, så de vurderes, at kunne realiseres inden for arbejdsgruppens mandat.

Anbefaling 1: Materiale om vold til frivillige

Anbefaling 1

Arbejdsgruppen om vold mod børn anbefaler, at der udarbejdes et materiale, som kan anvendes af frivillige, når de bliver bekymrede for et barn – også før volden i familien opstår.

Hvis man er i risiko for at udøve vold, f.eks. på grund af store livsomvæltninger, psykiske udfordringer, misbrug, eller hvis hverdagen på anden vis er blevet usikker eller ustabil¹⁴, er det vigtigt, at man bliver klædt godt på og får redskaber til at håndtere situationer med afmagt eller kontroltab. Samtidig er det vigtigt, at man ved, hvor man kan få hjælp. Nogle af dem, der møder familierne allermest, er de frivillige ude i de lokale foreninger. De er ofte tætte på børnene og familierne på en måde, hvor de er i stand til at se, når der sker et skifte i familiens energi, ressourcer, måde at være sammen på osv.

Derfor skal dem, der er allertættest på børnene og deres familier klædes på til at kunne reagere, eksempelvis ved at underrette kommunen, når de oplever familier i svære livsomvæltninger, eller hvis de af andre grunde bliver bekymret for et barn.

Materialet skal indeholde information om livsomvæltninger, vold og andre aggressive udtryksformer, om vrede og veje til hjælp og støtte til hele familien. Materialet skal bidrage til at frivillige kan opdage tegn på mistvivl hos børn, og det skal give frivillige redskaber til at tale med barnet, hvis de bliver bekymrede.

Materialet skal desuden bidrage til en aftabuisering af det at underrette kommunen – det skal stå klart frem, at det er et udtryk for en hjælpende hånd til barnet og familien.

Materialet skal være målrettet frivillige og dermed ikke fagprofessionelle, som læreren og pædagogen, da der allerede findes materiale om vold mod børn, som er målrettet fagprofessionelle.

Frivillige, som eksempelvis fodboldtræneren, danseinstruktøren eller spejderlederen, er nogle af dem, der møder familierne regelmæssigt. Det er også nogle af dem, der kan blive vidende om sårbare skift i familierne, som kan give anledning til bekymring. Derfor er det afgørende, at frivillige klædes godt på til at reagere – før volden opstår.

¹³ Det strategiske netværk om vold og seksuelle overgreb mod børn (2025). *Hvorfor lykkes vi ikke bedre med at bekæmpe vold og seksuelle overgreb mod børn? – Et fælles udfordringsbillede*. Social- og Boligstyrelsen.

¹⁴ Det strategiske netværk om vold og seksuelle overgreb mod børn (2025). *Hvorfor lykkes vi ikke bedre med at bekæmpe vold og seksuelle overgreb mod børn? – Et fælles udfordringsbillede*. Social- og Boligstyrelsen.

Materialet skal have til hensigt at understøtte frivillige i at få sendt familierne godt videre til rette myndigheder, hvis der er behov for det.

Det er ikke hensigten med materialet, at frivillige skal blive pålagt et ansvar, som de ikke har kompetencerne til at løfte. Materialet skal derimod være en hjælp, man som frivillig kan anvende, hvis man ser en familie og et barn, der kunne have brug for hjælp. Det er således ikke formålet, at frivillige skal yde behandling til familierne.

Det er væsentligt, at materialet er udformet på en måde, hvor det er simpelt og let tilgængeligt og let at anvende. Det er ligeledes vigtigt, at der er en afvejning i, at der ikke må lægges et uproportionelt ansvar på frivillige. Arbejdsgruppen pointerer i den forbindelse, at materialet skal udarbejdes i samarbejde med relevante interessenter, som har kendskab til frivillighed, og hvilke behov, der eventuelt ville kunne være ift. informationer, handlemuligheder osv.

Dele af materialet kan oversættes til flere sprog, således det bliver anvendeligt i flere forskellige kontekster, og så de frivillige muligvis også, i de tilfælde, hvor det er passende, kan udlevere oplysninger om hjælp mv. til børn eller familier, som ikke er dansksprogede.

Materialet skal udbredes via eksempelvis NGO'er, boligsociale indsatser, foreninger mv., eksempelvis ville man kunne udbrede materialet igennem større paraplyorganisationer som eksempelvis DIF, DGI, DBU mv.

Børne- og ungepanelets perspektiver

Børne- og ungepanelet har bl.a. lagt vægt på, at voksne, som er bekymrede for et barn, bør gå til kommunen fremfor at tage en dialog med forældrene. Det vil gøre det mere sikkert for barnet. På den måde kan forældre ikke affeje bekymringen overfor den voksne med en forklaring, der ikke passer. Hvis den voksne også, eller i stedet, underretter, er der større mulighed for at barnet får hjælp, og kommunen kan stille krav til forældrene. En af børnene har eksempelvis udtrykt: *"Hellere overreagere end ikke at gøre noget – det er nemmere at bede om tilgivelse end tilladelse."*

Panelet udtrykker, at de gerne vil informeres og inddrages, når voksne er bekymrede.

Stort set alle i panelet er optagede af, at voksne generelt skal huske at være mere opmærksomme på børns trivsel. Det kan for eksempel være om et barn ser trist ud, har tårer i øjnene eller ligner én, der har haft en svær morgen. De understreger, hvor vigtigt det er, at voksne ikke overser tegn på mistrivsel eller vold.

Anbefaling 2: Nem adgang til anonym rådgivning for personer i risiko for at udøve vold

Anbefaling 2

Arbejdsgruppen om vold mod børn anbefaler, at der etableres et forsøg med et forbyggende tilbud, som har til formål at tilbyde rådgivning til forældre, der er i risiko for at udøve vold.

Undersøgelser viser, at det kan være forbundet med megen skam at være en forælder, som er bange for, om de kan finde på at udøve vold, eller som allerede har prøvet at miste kontrollen og har udøvet vold mod sit barn eller sin partner.

I en interviewundersøgelse fra Lev Uden Vold giver interviewpersonerne, der har udøvet vold, bl.a. udtryk for, hvordan voldsudøvelsen også kan være

smertefuld for dem¹⁵. Eksempelvis har mange mænd, som er vokset op med voldelig far sat sig som livsmål, at de aldrig vil blive som deres far. Men på trods af dette kan volden opstå alligevel, og det kan være svært for de her mænd at indse eller acceptere. Vold kan for nogen være en måde at få kontrol og magt over en ellers vanskelig situation – det kan være en måde at mestre og regulere følelser på. Man kontrollerer sig selv og egne følelser ved at tage magt og kontrol over en anden som eksempelvis sin partner eller sit barn. Det er for mange forbundet med skam, fordi det også kan opleves som om, man ikke har kontrol over sig selv.¹⁶

Idet der er tale om et forsøg med en rådgivning, der er målrettet voldsudøver eller personer i risiko for at begå vold, mener arbejdsgruppen, at det er afgørende, at rådgivningen er anonym. Det må ikke blive en hindring for at søge hjælp, at man frygter repressalier eller lignende. Særligt denne type rådgivning, kan bidrage til at forebygge, at volden overhovedet opstår, da den giver personer med risiko for at udøve vold mulighed for at søge hjælp før situationen eskalerer.

Tilbuddet skal kunne rådgive om, hvor den enkelte eventuelt kan få yderligere hjælp og støtte ved behov herfor.

Børne- og ungepanelets perspektiver

Børne- og ungepanelet har ikke haft særlige opmærksomhedspunkter for så vidt angår denne anbefaling. Det er dog indtrykket, at børne- og ungepanelet generelt støtter initiativer om rådgivning.

Anbefaling 3: Nem adgang til anonym rådgivning for børn, der vokser op i hjem med vold, og pårørende

Anbefaling 3

Arbejdsgruppen om vold mod børn anbefaler, at forebyggende tilbud, som har til formål at tilbyde rådgivning til enten børn, som vokser op i hjem med vold, eller pårørende til familier med vold, understøttes yderligere.

Det kan være svært at række ud efter hjælp, når man lever i et hjem med vold. Børn og unge, der udsættes for vold fortæller ofte ikke om deres oplevelser. Og hvis de gør, er det ofte til en ven eller et familiemedlem. En undersøgelse fra VIVE viser, at det kan være svært for både børn og unge, men også personer i den unges nærmiljø, at erkende og forstå tegn og reaktioner, når et barn udsættes for vold¹⁷.

Der findes allerede forskellige rådgivningstilbud til både børn, der lever i hjem med vold eller høje konfliktniveauer, ligesom der findes rådgivningstilbud til pårørende. Dog er der ved flere tilbud lange ventelister. Arbejdsgruppen mener derfor, at det er vigtigt, at disse tilbud understøttes, og at kendskabet til dem udbredes yderligere. Sådanne tilbud kan både bidrage til opsporing af børn, der allerede lever i hjem med vold, og forebyggelse, hvis børnene vejledes til at få den rette hjælp, før volden opstår.

Det er i den sammenhæng vigtigt, uanset målgruppen, at rådgivningen er lettilgængelig og nem at finde frem til. Når først man har besluttet sig for at

¹⁵ Johansen, K. B., Frederiksen, M. N., Weih, N., & Oldrup, H. (2020). *Veje mod et liv uden vold - Erfaringer fra kvinder og mænd, som har været udsat for eller har udøvet vold mod en partner*. Lev Uden Vold.

¹⁶ Isdal, Per (2020): Kapitel 10 – Agressionskontrol – et element i behandlingen af mænd, som udøver vold. Oldrup, Helene (red.): *Vold i familien – Viden for fagfolk*. Akademisk forlag.

¹⁷ Mikuta, M. I., & Henze-Pedersen, S. (2024). *Børn og unges erfaringer med at fortælle om vold og seksuelle overgreb - En kvalitativ analyse*. VIVE.

søge hjælp, skal der ikke være unødige benspænd, som kan bidrage til, at det kommer til at virke svært eller uoverskueligt. Særligt for børn, der ellers sjældent fortæller om deres oplevelser med vold eller konflikt i hjemmet, skal tilbuddet være tilgængeligt og tydeligt på de platforme, som børn ellers færdes på, ligesom at tilbuddet skal være tilgængeligt hele døgnet. Det er desuden et væsentligt opmærksomhedspunkt, at anonym rådgivning for børn ikke altid fører til den rette hjælp. Derfor bør der overvejes muligheder for, at rådgivning til børn, som har været udsat for vold, udvides på en måde, hvor børn kan understøttes i at få modet til og muligheden for at søge reel hjælp og støtte.

Det er vigtigt at have for øje, at et rådgivningstilbud, som er målrettet pårørende, også skal være målrettet børn. Hvis børn fortæller om, at de udsættes for vold derhjemme, vil det ofte være til en jævnaldrende – derfor er det vigtigt, at det er muligt at få råd og vejledning, hvis man er ven til en, der udsættes for vold, eller til en, hvor konfliktniveauet derhjemme er så højt, at man kan blive nervøs for, hvad der kan ske. Samtidig skal bekymrede voksne også have mulighed for at modtage sparring, så de kan få støtte til at reagere på deres bekymringer.

Rådgivningen skal kunne bygge bro til eventuelle andre relevante tilbud, herunder kommunale tilbud, og hjælpe børn, unge og pårørende videre til relevant hjælp og støtte.

Børne- og ungepanelets perspektiver

Børne- og ungepanelet mener, at det er en god idé med adgang til anonym rådgivning. Panelet mener især, det er en god ide, fordi det kan gøre en stor forskel, hvis pårørende til barnet får mulighed for at søge rådgivning.

Panelet fremhæver, at deres oplevelse er, at det er familie eller venner, der først fornemmer, at noget er galt. Derfor mener børne- og ungepanelet at familie og venner også skal have adgang til rådgivning, så de ved, hvordan de kan hjælpe børn der lever med vold i familien.

For så vidt angår rådgivning, som er målrettet børn og unge, mener panelet, at rådgivning skal være tilgængelig, hvis det skal fungere. En deltager fortæller om en oplevelse, hvor vedkommende havde taget mod til sig og skrevet til en anonym rådgivning, og at der gik en time, før der var svar.

Nogle børn og unge peger ydermere på, at udfordringen ved anonym rådgivning til børn er, at det ikke nødvendigvis fører til hjælp.

For børnene handler det om, at hjælp skal være tilgængelig, når man har brug for det. Det gælder både i forhold til, hvornår man kan skrive eller ringe til rådgivningen, men også, hvor hurtigt man kan forvente svar.

Anbefaling 4: Børn skal kende deres rettigheder (Uge 12 mod vold)

Anbefaling 4

Arbejdsgruppen om vold mod børn anbefaler, at der lanceres en national kampagne: Uge 12 mod Vold. Uge 12 mod Vold vil have til formål at understøtte involvering af og dialog med børn om børns rettigheder på et alderssvarende niveau.

FN's Børnekonvention, som indeholder de basale og grundlæggende rettigheder for børn og unge, slår helt entydigt fast, at børn og unge har ret til beskyttelse mod vold, misbrug og udnyttelse. Danmark tiltrådte konventionen i 1991. Men det er ikke alle børn eller voksne, der kender børns rettigheder. Samtidig er der også mange børn, der mangler viden om, hvor de kan gå hen og få hjælp, hvis deres egne eller en kammerats rettigheder bliver krænket.

Forskning har vist, at børn og unge har svært ved at fortælle om deres oplevelser med vold eller konflikter i hjemmet. Det er problematisk, da mange fagpersoner først reagerer på deres mistanke om vold, hvis barnet eller den unge selv har fortalt om det¹⁸.

I en undersøgelse fra VIVE, hvor børn og unge fortæller om deres oplevelser med at fortælle om vold og overgreb, siger en pige følgende:

"Det var sådan i starten, der var jeg meget i tvivl. Altså som 5-6-årig pige. Altså jeg vidste ikke, hvad der skete. Jeg havde slet ikke lært noget om det, der foregik. [...] Jeg tænkte bare, at det skulle stoppes." (Pige)¹⁹

Hvis man som barn mangler viden om eller sprog for egne rettigheder, kan det være svært at fortælle om vold og overgreb.

En undersøgelse fra VIVE viser, at under halvdelen af børn, der har oplevet fysisk vold i hjemmet, har fortalt det til nogen, og hvis de har, vil langt de fleste have sagt det til en ven.

Undersøgelsen viser også, at langt de fleste børn og unge, der har oplevet vold uden at fortælle det til nogen, begrundet det med, at de helst vil glemme det, der er sket, at de ikke mener, at det er nødvendigt, at de synes det er svært at tale om, eller at de ikke tror på, at der er nogen, der kan hjælpe²⁰.

En anden undersøgelse foretaget af VIVE viser, at 8 ud af 10 børn og unge ved, at de har nogle rettigheder, men det er kun knap halvdelen, der ved, hvem de kan gå til for at få undersøgt, om de kan få hjælp og støtte af kommunen. Samtidig viser undersøgelsen, at knap 1 ud af 5 børn og unge oplever, at der ikke er nogen, der har givet dem viden om deres rettigheder²¹.

Uge 12 mod Vold er inspireret af Uge Sex, som tilbyder gratis forløb til folkeskolernes obligatoriske seksualundervisning. Uge 12 mod Vold vil have til formål at tilbyde gratis undervisningsmateriale til folke- og privatskoler landet over, som skal give børn øget viden om egne rettigheder, samt viden om handlemuligheder, og hvor man kan gå hen, hvis man oplever, at ens egne eller andres rettigheder krænkes, samt hvad der sker, når man har sagt det højt. En måde at sikre, at eksempelvis handlemuligheder står tydeligt frem, kan være at der i forbindelse med Uge 12 mod Vold designs plakater til skolernes toiletter mv., hvor det fremgår, hvem man kan gå til, hvis man oplever vold derhjemme. Det skal være materiale, der er tilgængeligt for eleverne, uden at andre kan se, at de læser det, da vold i hjemmet kan være forbundet med skam.

I den forbindelse skal der også være oplysninger om retten til at blive inddraget i beslutninger om ens eget liv. Undervisningsmaterialet bør også indeholde viden om forskellige voldsformer, herunder både fysisk og psykisk vold mv., følgevirkninger af vold samt de dilemmaer, der knytter sig til, når der er vold i familien. Der kan i sammenhæng med Uge 12 mod Vold udarbejdes et målrettet oplysningsmateriale, som kan udbredes på diverse digitale platforme, hvor unge befærder sig. Arbejdsgruppen mener, at et sådant materiale ville kunne udbredes hele året, men at Uge 12 mod Vold ville kunne være afsæt for udbredelse af materialet. Arbejdsgruppen bemærker, at både

¹⁸ Mikuta, M. I., Henze-Pedersen, S., & Rasmussen, T. B. (2024). *Børn og unges erfaringer med at fortælle om vold og seksuelle overgreb - Hovedresultater fra en kvalitativ undersøgelse*. VIVE.

¹⁹ Mikuta, M. I., Henze-Pedersen, S., & Rasmussen, T. B. (2024). *Børn og unges erfaringer med at fortælle om vold og seksuelle overgreb - Hovedresultater fra en kvalitativ undersøgelse*. VIVE.

²⁰ Ottosen, M. H., & Henze-Pedersen S. (2021). *Fysisk vold og seksuelle overgreb mod børn - En vidensopsamling*. VIVE.

²¹ Lausten, M., & Iversen K. (2024). *Børns og unges kendskab til og brug af egne rettigheder - Første måling i forhold til barnets lov*

undervisningsmateriale og oplysningsmateriale bør udarbejdes i samarbejde med børn og unge, så det sikres at materialet rammer deres virkelighed.

Arbejdsgruppen forventer, at anbefalingen vil kunne understøtte en systematisk involvering og dialog af børn og unge om bl.a. vold mod børn, samt en struktur for et kontinuerligt fokus på vold i samfundet generelt. Samtidig vil anbefalingen også kunne understøtte forebyggelse og opsporing af vold mod børn på et børneniveau. Arbejdsgruppen vil dog i den forbindelse understrege, at det aldrig vil være børns ansvar at opspore og forebygge vold; ansvaret tilfalder altid de voksne.

Arbejdsgruppen anbefaler, at 'Uge 12 mod Vold' udvikles i tæt samarbejde med relevante aktører, herunder aktører der har erfaring med lignende initiativer.

Derudover kan anbefalingen også bidrage til, at de fagprofessionelle, hovedsageligt folkeskolelærere og pædagoger, opnår øget viden om vold og voldsformer, risikofaktorer og børnerettigheder.

Børne- og ungepanelets perspektiver

Hele børne- og ungepanelet giver fuld opbakning til anbefalingen om at øge børn og unges viden om børns rettigheder.

Panelet ser gerne, at viden om rettigheder bliver en fast og obligatorisk del af undervisningen og foreslår, at det for eksempel kan starte med en dokumentar eller en tegnefilm. En deltager siger: "Vi vidste godt, at det ikke var godt derhjemme, men vi vidste ikke, hvor slemt det var."

Panelet understreger, at det er vigtigt, at undervisningen handler om forskellige typer af vold, om grænser – og om hvad man kan gøre, hvis man selv eller en ven oplever noget forkert.

Panelet fortæller, at mange børn er usikre på, om det de oplever derhjemme er normalt, fordi deres forældre får det til at lyde som om, det sker for alle. "Mine forældre sagde, at det også sker i andre familier – det var for at få det til at lyde normalt," fortæller en deltager.

Det skaber tvivl om, hvad der er normalt og hvad der ikke er. Derfor peger børn og ungepanelet på, at børn og unge skal informeres og undervises tidligt i deres rettigheder og i, hvad vold er.

Panelet lægger vægt på, at viden om vold og rettigheder skal følges op med konkrete handlemuligheder for de børn og unge, der oplever vold. Viden og undervisning skal kunne starte samtaler om vold, rettigheder og i særdeleshed handlemuligheder. Mange børn og unge fremhæver, at det ikke kun handler om at tale om rettigheder – men også om at vise, hvor man konkret kan gå hen og få hjælp.

3.4 Anbefalinger om opsporing af vold mod børn

Arbejdsgruppen om vold mod børn er kommet med input til en række anbefalinger til, hvordan vold mod børn kan opspores.

Alt for mange børn og unge, som bliver udsat for vold går under radaren og bliver ikke opdaget af de relevante myndigheder. Det kan skyldes mange ting, bl.a. at voksne kan have berøringsangst, hvis de får mistanke om, at et barn udsættes for vold, eller at det kan være rigtig svært for børn at fortælle om vold i hjemmet – f.eks. fordi det er forbundet med skam, de er bange for ikke at blive taget alvorligt, eller de er bange for, hvad der sker med deres forældre, hvis de

fortæller om volden²². Det kan også skyldes manglende viden på tværs af befolkningen om tegn på vold – både fysisk og psykisk - og risikofaktorer, sådan at vi simpelthen ikke opdager volden, selvom der er tegn på vold til stede. For vold viser sig ikke altid som blå mærker, men kan komme til udtryk på mange forskellige måder.

Arbejdsgruppen om vold mod børn peger konkret på tre anbefalinger, som kan understøtte en bedre opsporing af vold mod børn. Ligesom ved de andre anbefalinger, er der ikke foretaget en prioritering af anbefalingerne om opsporing.

Anbefaling 5: Et fælles ansvar i befolkningen til bekæmpelse af vold mod børn

Anbefaling 5

Arbejdsgruppen om vold mod børn anbefaler, at:

- 1) der iværksættes en oplysningsindsats til den brede befolkning, som både kan målrettes mere specifikke grupper, eksempelvis forældregrupper, men som også kan udvikles til en folkelig bevægelse på sociale medier mv.
- 2) der i forbindelse med en bred oplysningskampagne udarbejdes oplysningsmateriale om psykisk vold mod børn til både børn, fagpersoner og almenbefolkningen.

Ad1) Ifølge barnets lov § 135, skal alle, der får kendskab til at et barn eller en ung under 18 år fra forældres eller opdrages side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling, underrette kommunen. Men vi skal som befolkning blive endnu bedre til at reagere – både når der tegn på vold i familien, men også før volden opstår. Det kræver, at befolkningen generelt får et bredere kendskab til risikofaktorer, så den enkelte er bedre klædt på til at spørge ind og tilbyde hjælp, når nogen man kender står i en svær livssituation, hvor der er risiko for vold. Bekæmpelse af vold mod børn er et fælles ansvar.

Skønsmæssigt er der ca. 5 pct. børn og unge, der bliver udsat for langvarig og/eller mere alvorlig vold. Et flertal fortæller ikke om volden til nogen²³. Vi kan dermed ikke forvente, at børn og unge selv kommer og siger, hvis der er udfordringer og/eller vold derhjemme. Det stiller krav til os alle om, at vi skal gribe ind, når vi ser tegn på vold, men ligeså vigtigt også når der er risiko for vold. Det kræver, at vi løfter befolkningens viden om risikofaktorer og vold generelt.

Arbejdsgruppen mener, at oplysningsindsatsen bl.a. skal være med til at sikre, at flere får kendskab til risikofaktorer og børnerettigheder. Der skal igennem oplysning skabes en fælles forståelse, hvilket må forventes at have en afstigmatiserende effekt, så det bliver lettere at snakke om vold og de risikofaktorer, der knytter sig til vold i hjemmet. Det er afgørende, at der blandt andet er fokus på opdragelse, og at vold ikke er en legitim opdragelsesmetode. Dertil skal indsatsen gøre flere voksne i stand til at opdage vold og mistrivsel ved børn og unge. Det er væsentligt, at indsatsen har fokus på, at det er okay at reagere på en bekymring og kontakte kommunen, uden at det betyder, at man gør noget forkert overfor dem, som bekymringen drejer sig om.

Oplysningsindsatsen kan ydermere tænkes sammen med anbefaling 4, om at børn skal kende deres rettigheder.

²² Vang, M. L., & Løkkegaard, S. S. (2023). Vold mod børn. I A. Elklit, S. B. Dokkedahl, & D. M. Christiansen, Voldsoffer i Danmark - Grundbog for fagprofessionelle (s. 151-176). Syddansk Universitetsforlag.

²³ Ottosen, M. H., & Henze-Pedersen, S. (2021). *Fysisk vold og seksuelle overgreb mod børn - En vidensopsamling*. VIVE.

Oplysningsindsatsen skal være samtalestartende og kan eksempelvis bestå af materiale, som kan distribueres til forskellige forældregrupper mv. Dertil foreslås det, at en oplysningsindsatsen også bliver synlig på sociale medier. Det vil være hensigtsmæssigt, hvis oplysningskampagnen kan få karakter af en mere folkelig bevægelse med et tilknyttet hashtag, både for at tydeliggøre problemets omfang, for at aftabuisere og for at flere i befolkningen får ejerskab over indsatsen.

Indsatsen bør desuden kobles tæt sammen med eventuelle eksisterende oplysningstiltag.

Ad 2) Det er ikke alle former for vold, der efterlader tydelige blå mærker. Psykisk vold kan således være svært at opspore, og det kræver, at flere får en grundforståelse for fænomenet, hvis vi som samfund skal lykkes med at opdage de børn, der lever med psykisk vold derhjemme.

I forbindelse med en bred oplysningskampagne, mener arbejdsgruppen, at det er vigtigt med et fokus på psykisk vold, som er målrettet opsporing af psykisk vold mod børn og som har til formål at udbrede viden om, hvad psykisk vold er, hvordan man opdager at et barn er udsat for psykisk vold, hvordan man kan tale med barnet, og hvem man skal kontakte ved mistanke om vold.

Det er særligt væsentligt i forbindelse med oplysningsindsatser, som handler om psykisk vold, at der er fokus på handlemuligheder, da det kan være svært for den enkelte at vide, hvordan man reagerer hensigtsmæssigt på denne type vold. Her skal der også være fokus på, at man skal underrette kommunen, hvis man oplever, at et barn udsættes for psykisk vold, og at dette er lige så forkert, som hvis volden var fysisk.

Børne- og ungepanelets perspektiver

Ad1) Alle børn og unge i panelet peger på, at det er afgørende, at viden fører til handling. Det handler om, at voksne, særligt dem tæt på familien, faktisk skal gøre noget.

Flere fortæller om situationer, hvor naboer, familiemedlemmer og voksne i et religiøst fællesskab tydeligvis kunne se, at noget var galt, men alligevel ikke handlede og/eller ikke insisterede på at hjælpe børnene, hvis deres udstrakte hånd blev afvist af forældrene.

En af paneldeltagerne fortæller: *“Man kan se det i børns øjne, når de lever med vold. De voksne burde have set det.”*

Derudover har nogle af paneldeltagerne oplevet, at forældre lægger ansvaret for volden over på dem. Det kan for eksempel være ved at give barnet skyld for, at familien ikke fungerer. Panelet indikerer derfor, at en oplysningsindsats også skal bidrage til at lære både voksne og børn, at vold ikke er en måde at opdrage på – og at det er noget, man skal tale om og bryde.

Ad2) Børne- og ungepanelet synes, det er en rigtig god idé med mere fokus på psykisk vold og understreger vigtigheden af, at anbefalingen retter sig mod bred målgruppe. En paneldeltager udtaler: *“Det er en ret god idé – der er nogen, der ikke bliver slået. Nogen får bare at vide, at de ikke er gode nok. Og det kan man jo ikke se på dem.”*

Panelet peger, ligesom arbejdsgruppen, på, at målgruppen for ny viden ikke kun skal være fagpersoner, men også børn, unge og andre voksne i børns liv. De understreger, at det kan være svært, både for børn og voksne, at vurdere, hvad psykisk vold er, uden viden om tegn og forskellige typer af vold.

Deltagerne i panelet fremhæver, at voksne skal turde spørge konkret: *“Siger dine forældre noget dårligt om dig?”* Det er ikke nok at spørge, om børn og unge oplever vold, fordi børn og unge selv er i tvivl om, hvor grænsen går mellem opdragelse og psykisk vold.

Anbefaling 6: Øget tværsektorielt samarbejde i opsporingen af børn udsat for vold

Anbefaling 6

Arbejdsgruppen om vold mod børn anbefaler, at der iværksættes et forsøg med børn- og ungerådgivere, der fysisk rykker arbejdsplads til eksempelvis en politistation, uddannelsesinstitution eller sygehus med det formål at kunne rådgive andre faggrupper og bistå til koordineringen af sager om vold mod børn allerede fra sagens begyndelse.

Der kan der være flere forskellige indgange ind i det offentlige, når barnet har været udsat for vold – det er forskelligt om det er politiet, sundhedsvæsenet eller det socialsystem, der er første møde.

Børnehusene har til formål at sikre tværsektorielt koordineret samarbejde på tværs af sundhedsvæsenet, politiet og kommunen, men allerede inden barnet visiteres til udredning i børnehuset kan der være en høj grad af behov for samarbejde på tværs af sektorer. Det kan eksempelvis være, hvis et barn og eventuelle søskende gentagende gange kommer på skadestuen med skader, hvor der kan være mistanke om, at det er som følge af vold. Her er det afgørende, at der er direkte adgang til koordinering på tværs af sektorer, så der er klar og lettilgængelig mulighed for at sundhedsvæsenet i forbindelse med mistanke om vold mod et barn kan få forbindelse til andre relevante sektorer. Børn, der bliver udsat for vold, må ikke falde mellem to stole.

Derudover gælder det, at en stor del af børn og unges hverdagsliv udspiller sig i skoler og daginstitutioner. Her er børn og unge dagligt i kontakt med bl.a. pædagoger og lærere, som bliver sekundære omsorgspersoner i barnets liv. Det er dermed nogle af de mennesker, der er tættest på børnene og de unge, og som ser dem fra dag til dag.

En undersøgelse fra VIVE²⁴ om den tidligere forebyggende indsats på børne- og ungeområdet viser bl.a., at samarbejdet mellem almen-, udfører- og myndighedsområdet er afgørende for, at der kan sættes tidligere ind med den rette indsats i kommunerne.

Når der skal sikres god og effektiv opsporing af børn og unge, som udsættes for vold, kan almenområdet og socialområdet ikke ansues uafhængigt af hinanden. Lærere, pædagoger mv. er centrale aktører i opsporingen af børn og unge, da mange børn og unge også har en lærer eller en pædagog, som de stoler på. Almenområdet understøtter og fastholder hverdagslivet for børn og unge, hvorfor det er her, at begyndende tegn på mistrivsel kan opdages, og der er mulighed for at sætte hurtigt ind. Undersøgelser viser, at der sidder flere børn i landets skoleklasser, som bliver udsat for vold i hjemmet²⁵. Derfor er det også helt afgørende, at fagpersoner har de bedst mulige forudsætninger for at opspore og underrette om børn, der udsættes for vold.

Anbefalingen har således til formål at understøtte, at flere fagprofessionelle i skoler, dagtilbud, på sygehuse og politistationer bliver klædt på til at opspore børn og unge, som udsættes for vold – uanset om der er tale om fysisk eller psykisk vold. Anbefalingen kan samtidig bidrage til, at underretninger i højere

²⁴ Iversen, K., Strandbu, M. W., Schmidt, A., & Kloppenborg, H. S. (2020). *Kommunernes omlægning til en tidligere forebyggende indsats på børn og unge-området - Erfaringsopsamling*. VIVE.

²⁵ Lev Uden Vold (2023). *Hvordan opdager jeg, at et barn oplever vold i hjemmet, og hvordan kan jeg hjælpe barnet? En håndbog til lærere og pædagoger i skoler og fritidsordninger*.

grad vil kunne kvalificeres, fordi fagprofessionelle har lettere adgang til sparring med socialrådgivere. En erfaringsopsamling fra VIVE viser, at flere kommuner allerede har oplevet positive effekter ved at have fremskudte socialrådgivere på skoler og i dagtilbud, og at flere børn således opspores i tidligere i problemudviklingen²⁶. Derfor forslås det, at der iværksættes et forsøg, hvor ordningen udvides til at omfatte f.eks. sygehuse og politistationer.

Det vil være formålet med anbefalingen, at de fremskudte sagsbehandlere vil kunne fortage en del af sagsbehandlingen på eksempelvis sygehuse eller uddannelsesinstitutioner, og at disse vil skulle have en særligt koordinerende rolle ift. barnets sag i den indledende fase. Det er i den forbindelse vigtigt, at barnet også inddrages i sagens i dens start, eksempelvis vil der skulle tages højde for, at børnene forsat har mulighed for at være med til at vælge, hvor de ønsker at en børnesamtale skal finde sted mv. Derfor vil det ikke være et krav at den egentlige sagsbehandling finder sted ude på institutionerne. Der skal desuden ske en tydelig kommunikation til barnet om, hvad der sker, og hvorfor det sker.

Børne- og ungepanelets perspektiver

Børne- og ungepanelet ser mere samarbejde på tværs af voksne som en rigtig god idé. For panelet handler mere samarbejde om at blive mødt af kompetente og informerede voksne med forståelse for deres situation, så børn bliver taget alvorligt og ikke skal genfortælle deres oplevelser gang på gang.

Et eksempel kommer fra en af paneldeltagerne, der i forbindelse med en akut og alvorlig sygehusindlæggelse, ikke fik tilbudt den hjælp, som vedkommende har brug for, og som peger på manglende viden om vold og tegn på vold som årsagen.

Panelet understreger desuden, at når der skal være mere samarbejde mellem voksne, skal der også følge en tydelig og børnevenlig kommunikation om, hvad der bliver gjort, og hvorfor.

Anbefaling 7: Vidensdeling på tværs af myndigheder

Anbefaling 7

Arbejdsgruppen om vold mod børn anbefaler, at der etableres en mulighed for deling af relevante oplysninger på tværs af myndigheder, som kan anvendes systematisk i arbejdet med opsporing af børn og unge udsat for vold.

Når børn, unge og deres familier møder det offentlige system, vil der som regel blive registreret oplysninger om dem. Det kan fx være helbredsoplysninger ifm. en brækket arm, eller hvis man har været i kontakt med politiet i forbindelse med en slåskamp eller tyveri. Enkeltvis siger oplysningerne ikke nødvendigvis så meget om den enkelte familie, men sammenholdt kan de sige noget om, hvis der er forhold i familien, som kan give bekymring om et barns trivsel og sikkerhed.

For at opspore forældre med en risikoadfærd, der kan være forbundet med omsorgssvigt af børn og unge, benytter politiet et IT-værktøj kaldet Socialsøg, som kan identificere familier med børn, hvor en forælder flere gange har været involveret i fx spiritus-/narkokørsel, vold, trusler om selvmord mv²⁷.

²⁶ Iversen, K., Strandbu, M. W., Schmidt, A., & Kloppenborg, H. S. (2020). *Kommunernes omlægning til en tidligere forebyggende indsats på børn og unge-området - Erfaringsopsamling*. VIVE.

²⁷ Rasmussen, B. (13. december 2018). *Dansk Politi*. Hentet fra Nyt it-system spotter udsatte børn: <https://dansk-politi.dk/nyheder/nyt-it-system-spotter-udsatte-born>

En sådan mulighed kan eksempelvis være IT-baseret og inspireret af politiets Socialsøg. Det kan afsøges, om der igennem eksisterende systemer kan understøttes en bedre deling af relevante data. Systemet skal kunne sammenkøre data fra socialområdet, sundhedssektoren og politiet, og skal kunne screene for sager, hvor der kan være risiko for, at barn eller en ung udsættes for vold eller anden omsorgssvigt. Udviklingen af løsningen vil skulle tage højde for gældende lovgivning om datadeling og behandling af oplysninger. Det er også et væsentligt hensyn, at fejl i data mv. kan føre til uretmæssige mistanke, hvorfor at muligheden for screeninger igennem samkøring af oplysninger på tværs af myndigheder altid skal suppleres af en konkret individuel vurdering af familien og barnets behov. Arbejdsgruppen bemærker i den forbindelse at hensigten med muligheden for samkøring af data således alene vil skulle ansues som et hjælpende værktøj til opsporing og ikke må give mulighed for automatisk sagsbehandling af sager om vold mod børn.

Børne- og ungepanelets perspektiver

"Fucking god idé" udbryder én i panelet spontant på denne anbefaling, fordi delingen af informationer kan være med til at sikre, at børn tilbydes hjælp i tide. En anden i panelet giver dog udtryk for, at det skal gøres varsomt, da det kan være ubehageligt, at alle kender ens hemmeligheder. Det indikerer, at det er vigtigt at være opmærksom på, at deling af oplysninger skal ske med omtanke og respekt for barnets følelse af privatliv og tryghed.

3.5 Anbefalinger om behandling af børn udsat for vold

Arbejdsgruppen om vold mod børn er kommet med input til en række anbefalinger til, hvordan vold mod børn kan behandles.

Når først det er opdaget, at et barn er udsat for vold, er det helt afgørende, at der sikres den rette håndtering af sagen og behandling af barnet. Det gælder både for udredningen af barnets sag i eksempelvis et børnehus og til den efterfølgende behandling af barnet. Det kan være forskelligt fra barn til barn, hvad der er den rette indsats og behandling, og derfor er det vigtigt at både håndteringen af sagen og behandlingen af barnet har det enkelte barns tarv for øje.

Der er udarbejdet tre anbefalinger om behandling, som passer indenfor arbejdsgruppens økonomiske ramme. Ligesom det gør sig gældende for de øvrige anbefalinger, er der ikke foretaget en egentlig prioritering af anbefalingerne om behandling.

Anbefaling 8: Udbredelse af behandlingstilbud til yngre børn

Anbefaling 8

Arbejdsgruppen om vold mod børn anbefaler, at der udbredes et behandlingstilbud i de danske børnehuse målrettet børn i alderen 0-6 år.

Når et barn udsættes for vold, kan det have både kortsigtede og langsigtede konsekvenser for barnets sundhed, udvikling og trivsel. Derfor er det også helt afgørende, at børn bliver mødt med den rette behandling, når volden er opdaget.

At blive udsat for vold er en af de mest traumatiske situationer et menneske kan udsættes for. Når et barn udsættes for vold, er der tale om et interpersonelt traume, som er udløst af, at en person har udøvet eller forsøgt på at udøve fysisk, seksuel eller psykisk skade på barnet. Denne traumetype er generelt mere skadelig end andre traumetyper, hvilket betyder, at vold typisk har flere negative psykiske eftervirkninger end f.eks. traumer udløst af ulykker. Traumer kan generelt medføre traumerelaterede lidelser, som eksempelvis angst, depression eller posttraumatisk stressforstyrrelse (PTSD).

Samtidig ses flere andre vanskeligheder oftere hos personer, der har været udsat for traumer, som eksempelvis spiseforstyrrelser, stof- eller alkoholmisbrug, selvskade mv.²⁸ Traumefokuseret kognitiv adfærdsterapi (TF-CBT) er blevet udbredt, som behandlingstilbud i alle landets børnehuse. Alle landets kommuner har således mulighed for at visitere et barn eller en ung til et specialiseret behandlingstilbud, når der er behov herfor. Men behandlingen er målrettet børn og unge i alderen 6-17 år. Der findes således ikke et udbredt specialiseret og evidensbaseret behandlingstilbud til børn under 6 år.

Nogle børnehuse arbejder allerede med behandlingsmetoder som CPP²⁹ eller EMDR³⁰, som også kan favne behandlingen af mindre børn. Derfor anbefales det, at der gives implementeringsunderstøttelse til udbredelsen af en specialiseret behandlingsform, som eksempelvis CPP eller EMDR.

Understøttelsen skal gå til uddannelse af relevante fagpersoner i børnehusene, således kommunerne har mulighed for at visitere børn under 6 år til behandlingstilbuddet, ligesom det gør sig gældende med TF-CBT for de ældre børn.

Arbejdsgruppen bemærker i den sammenhæng, at ifølge FN's Børnekonvention har børn, der har været udsat for omsorgssvigt, herunder vold, ret til rehabilitering og behandling. Det forpligter os som samfund til at sikre, at også de yngste børn får adgang til den rette hjælp, så tidligt som muligt.

Børne- og ungepanelets perspektiver

Børne- og ungepanelet har i udgangspunktet ikke forholdt sig til denne anbefaling.

Anbefaling 9: Retningslinjer til øget tryghed og kontinuitet i barnets forløb

Anbefaling 9

Arbejdsgruppen om vold mod børn anbefaler, at der udarbejdes vejledende retningslinjer for sagsbehandleres håndtering af sager om børn, som har været udsat for vold, hvor fokus er på barnet og barnets behov. Sådanne retningslinjer bør ligeledes indeholde vejledning til, hvordan der i videst muligt omfang sikres kontinuitet for barnet bl.a. i form af gennemgående tryghedspersoner for barnet.

Når kommunerne behandler sager om børn, der har været udsat for vold, eller hvor der er mistanke herom, sker det med udgangspunkt i barnets lov. Det fremgår af lovgivningen, at støtten skal gives på baggrund af en konkret individuel vurdering af familiens og barnets behov, forhold og forudsætninger. Der stilles ligeledes krav til at børn inddrages i deres egen sag. Men en undersøgelse fra VIVE viser, at børn og unge, som har været udsat for vold, har svært ved at fortælle om oplevelser med vold.

Når børn og unge skal fortælle om vold i deres familie til flere forskellige personer i forskellige sektorer, sker det ofte at de skal tale med personer, de ikke har mødt før og i omgivelser de ikke kender. Det kan virke utrygt for barnet eller den unge, når de bliver bedt om at fortælle om meget personlige og

²⁸ Dokkedahl, S. B., & Christiansen, D. M. (2023). Vold og Traumer. I A. Elklit, S. B. Dokkedahl, & D. M. – Christiansen, *Voldsoffer i Danmark - Grundbog for fagprofessionelle* (s. 19-44). Syddansk Universitetsforlag.

²⁹ Child-Parent Psychotherapy

³⁰ Eye Movement Desensitization and Reprocessing

traumatiske hændelser til nogen, de ikke har opbygget en relation til og måske ikke stoler på³¹. Det er derfor ikke alene nødvendigt, at den støtte barnet gives, når der træffes afgørelse i sagen er med udgangspunkt i barnets behov, men også at barnet er i centrum i hele sagens forløb.

Arbejdsgruppen mener, at retningslinjerne bør udarbejdes i samarbejde med børn og unge, således de afspejler, hvorledes der bedst sikres gode rammer omkring barnet eller den unge set fra deres eget perspektiv.

Retningslinjerne bør bl.a. indeholde oplysninger om eventuelle bisidderordninger mv., og informationer om hvor det er muligt for barnet at få en fast kontaktperson, som kan støtte barnet igennem hele forløbet, hvis ikke der kan findes en fast tryksperson i barnets nære netværk, som kan bisidde barnet ved samtaler mv.

Retningslinjerne skal desuden kunne understøtte børne- og ungerådgiverne i, hvordan der kan snakkes med barnet på en hensigtsmæssig måde. Retningslinjerne skal kunne give gode og konkrete redskaber til, hvordan der indgås i en samtale med barnet, hvor barnet ikke føler sig presset og får mulighed for at tage samtalen i eget tempo. Det kan eksempelvis være bud på fleksible samtaleformer, hjælpespørgsmål mv.

Derudover bør retningslinjerne indeholde konkrete bud på, hvordan man kan tale med børn og unge om deres rettigheder, processer og muligheder for klageadgang og hvem de kan tale med på en forståelig måde. Arbejdsgruppen mener, at det er afgørende at sagsbehandlere mv. er klædt på til, at kunne hjælpe barnet med at finde et fast holdepunkt, som de stoler på, der kan støtte dem igennem sagsforløbet.

Børne- og ungepanelets perspektiver

Børn- og ungepanelet er grundlæggende positivt stemt overfor idéen. Panelet peger overordnet på et grundlæggende behov blandt børn, der oplever vold, for trykke voksne, som de kan betroe sig til, og som kan hjælpe dem. Panelet fremhæver, at denne anbefaling kun kan opnås, hvis voksne fagpersoner reelt ændrer den måde, de møder og arbejder med barnet på.

Samlet set efterlyser panelet færre skift i kontakten med voksne, tydelig og ærlig kommunikation samt trykke, tilgængelige voksne, som tager ansvar og holder deres løfter. Panelet giver udtryk for, at hvis anbefalingen skal give mening for børn udsat for vold, så bør reglerne tage udgangspunkt i børns erfaringer og behov samt understøtte en tilgang til børn, der præges af tryk, nærvær, ærlighed og tid til relationen.

Panelet foreslår desuden, at der etableres rammer for en gennemgående voksen, som kan følge barnet tæt. Det kan være en kendt voksen fra barnets netværk, en bisidder eller en rådgiver, der tjekker ind jævnligt for eksempel på barnets skole. Det er ikke alle børn, der selv kan sige fra eller bede om hjælp, og derfor er det de voksnes ansvar at sikre, at nogen holder øje, er vedholdende og følger op.

På tværs af alle børn og unge i panelet peges der på vigtigheden af, at voksne er ærlige og informerede.

Flere i panelet fremhæver derfor, at retningslinjerne bør indeholde forpligtelser for fagpersoner til altid at informere barnet om, hvad der skal ske, og hvorfor. Det glæder for eksempel ved anbringelse eller underretning, så barnet får mulighed for at forberede sig mentalt.

³¹ Henze-Pedersen, Sofie og Mikuta, Michella Ida (2024): Børn og unges erfaringer med at fortælle om vold og seksuelle overgreb – En kvalitativ analyse. VIVE.

Anbefaling 10: Systematisk overblik over indsatser til børn udsat for vold

Anbefaling 10

Arbejdsgruppen om vold mod børn anbefaler, at der laves et samlet systematisk overblik over eksisterende indsatser til støtte for børn, som har været udsat for vold, på tværs af civilsamfundene og det offentlige system.

Der er forskel på, hvilke indsatser til behandling af børn udsat for vold, der findes på tværs af de forskellige landsdele og til hvilke målgrupper. Der findes både indsatser i regi af det offentlige system ved f.eks. børnehusene, men også indsatser til støtte i regi af civilsamfundet. For at være sikker på, at vi bedst muligt udnytter den eksisterende viden og de eksisterende muligheder for støtte er der behov for et systematisk overblik herover. Derudover har børn, der udsættes for vold, behov for hurtig og målrettet hjælp. Arbejdsgruppen vurderer, at et systematisk overblik over eksisterende støtte- og behandlingstilbud kan være med til at sikre, at barnet ikke falder mellem to stole og hurtigt får den rette hjælp – uanset hvor i landet barnet bor.

Det er helt afgørende, at børn og unge, der har været udsat for vold, hvad enten den er fysisk eller psykisk, får den rette hjælp og støtte.

Der findes forskellige støttemuligheder på tværs af forskellige aktører, og derfor er det nødvendigt at få et overblik over disse, således at sagsbehandlere er bedst muligt rustet til enten at visitere til konkrete tilbud eller vejlede barnet og familien om supplerende støtte muligheder. Overblikket vil skulle have fokus på effekt og evaluering af indsatserne, i det omfang der er viden herom. Derudover bør det også fremgå om tilbuddet er akkrediteret eller ej, og hvorvidt der føres fagligt tilsyn. Et overblik ville eksempelvis kunne udarbejdes som et Danmarkskort, som indeholder både et kort over indsatser samt en søgbar database.

Det er væsentligt, at overblikket ligeledes er tilgængeligt for børn og unge, så de kan se, hvilke støttemuligheder der findes. Overblikket vil skulle kunne bruges som et dialogredskab mellem børne- og ungerådgiveren og barnet eller den unge.

Børne- og ungepanelets perspektiver

Panelet er positivt stemt over for idéen om at skabe et samlet overblik over, hvor og hvordan børn kan få hjælp, når de har været udsat for vold. Panelet oplever, at det kan være en stor fordel – ikke kun for de voksne, men også hvis børnene selv bliver introduceret til eller får adgang til overblikket. Flere i panelet understreger, at det er vigtigt, at "barnet også selv kan se listerne", så man ved, hvor man kan henvende sig – fx til kommunen, Familieretshuset eller børnehuset.

Flere af paneldeltagerne fortæller om, hvordan det kan være svært, i fællesskab med ens børne- og ungerådgiver, at finde de rette indsatser. Det kan for eksempel være hvis rådgiveren ikke er lydhør overfor deres perspektiver, eller hvis de føler sig presset til at sige ja til rådgiverens forslag af bekymringer for, at de ikke får tilbudt anden hjælp.

En paneldeltager fortæller "*Man er bange for at blive forladt, hvis man siger fra. Bange for at de tror, man ikke vil have hjælp*". Flere i panelet giver udtryk for, at listen over indsatser kan være et værktøj og en invitation til barnet om at være med til at finde denne rette indsats for dem.

En deltager i panelet fremhæver en positiv erfaring med et godt overblik i egen kommune og hvordan det blev oplevet som en hjælp. Panelet forslår, at både forældre og børn skal kende til de muligheder, der findes.

Referencer

- Booth, K. N. (2024). Unboxing. I *Kh Børnene - Unge fortæller gennem ord og kunst, hvordan de har oplevet en barndom med vold* (s. 142-161). Ordsæl Forlag.
- Børns Vilkår. (2024). *Svigt af Børn i Danmark - Status 2024*.
- Børns Vilkår. (2025). *Vold mod børn i Danmark 2025 - Omfang af fysisk og psykisk vold mod børn i 8. klasse*. Børns Vilkår.
- Det strategiske netværk om vold og seksuelle overgreb mod børn . (2025). *Hvorfor lykkes vi ikke bedre med at bekæmpe vold og seksuelle overgreb mod børn? - Et fælles udfordringsbillede*. Social- og Boligstyrelsen.
- Dias, A. B., Nielsen, C. B., & Lauridsen, H. D. (2020). Kapitel 17 - Mødrehjælpens arbejde med børn der vokser op i familier præget af vold. I H. Oldrup, *Vold i familien - Viden for fagfolk* (s. 296-311). Akademisk Forlag.
- Dokkedahl, S. B., & Christiansen, D. M. (2023). Vold og Traumer. I A. Elklit, S. B. Dokkedahl, & D. M. Christiansen, *Voldsoffer i Danmark - Grundbog for fagprofessionelle* (s. 19-44). Syddansk Universitetsforlag.
- Elklit, A., Sarah , D. B., & Christiansen, S. B. (2023). *Voldsoffer i Danmark - Grundbog for fagprofessionelle*. Syddansk Universitetsforlag.
- Isdal , P. (2020). Agressionskontrol - et element i behandlingen af mænd, som udøver vold. I H. Oldrup, *Vold i familien - Viden for fagfolk* (s. 181-203). Akademisk Forlag.
- Iversen, K., Strandbu, M. W., Schmidt, A., & Kloppenborg, H. S. (2020). *Kommunernes omlægning til en tidligere forebyggende indsats på børn og unge-området - Erfaringsopsamling*. VIVE.
- Johansen, K. B., Frederiksen, M. N., Weih, N., & Oldrup, H. (2020). *Veje mod et liv uden vold - Erfaringer fra kvinder og mænd, som har været udsat for eller har udøvet vold mod en partner*. Lev Uden Vold.
- Lausten, M., & Iversen, K. (2024). *Børns og unges kendskab til og brug af egne rettigheder - Første måling i forhold til barnets lov*. VIVE.
- Lev Uden Vold. (2023). *Hvordan opdager jeg, at et barn oplever vold i hjemmet, og hvordan kan jeg hjælpe barnet? - En håndbog til lærere og pædagoger i skoler og fritidsordninger*.
- Mikuta, M. I., & Henze-Pedersen, S. (2024). *Børn og unges erfaringer med at fortælle om vold og seksuelle overgreb - En kvalitativ analyse*. VIVE.
- Mikuta, M. I., Henze-Pedersen, S., & Rasmussen, T. B. (2024). *Børn og unges erfaringer med at fortælle om vold og seksuelle overgreb - Hovedresultater fra en kvalitativ undersøgelse*. VIVE.
- Ottosen, M. H., & Henze-Pedersen, S. (2021). *Fysisk vold og seksuelle overgreb mod børn - En vidensopsamling*. VIVE.

- Rambøll Management Consulting & Det Kriminalpræventive Råd. (2019).
Samfundsøkonomiske omkostninger ved vold.
- Rasmussen, B. (13.. december 2018). *Dansk Politi*. Hentet fra Nyt it-system spotter udsatte børn: <https://dansk-politi.dk/nyheder/nyt-it-system-spotter-udsatte-born>
- Vang, M. L., & Løkkegaard, S. S. (2023). Vold mod børn. I A. Elklit, S. B. Dokkedahl, & D. M. Christiansen, *Voldsoffer i Danmark* (s. 151-176). Syddansk Universitetsforlag.